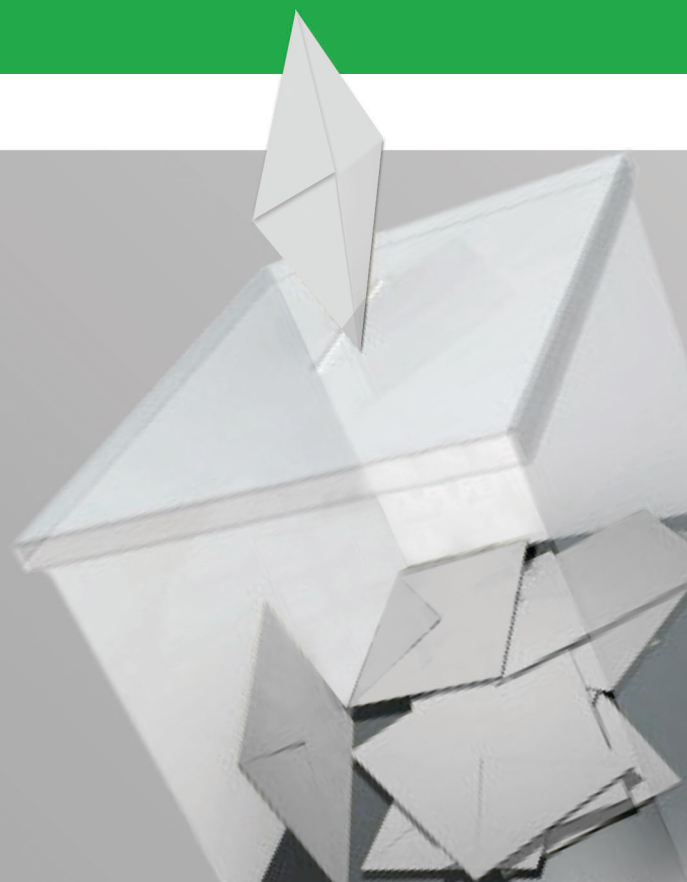

საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრთა სახელმძღვანელო ინსტრუქცია

სტეპანაშაჟინ უნტრასკან
ხანდნაძიოჟიქი ანჟაწხერიქი
ოღეგოიჯე ჰრახანჯ

ИНСТРУКЦИЯ ПО РУКОВОДСТВУ
ДЛЯ ЧЛЕНОВ УЧАСТКОВОЙ
ИЗБИРАТЕЛЬНОЙ КОМИССИИ

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների
ուղեցույց հրահանգ

Ցանկ

Մաս I. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կազմը եւ աշխատանքի կարգը 3

Գլուխ I. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կազմավորման կարգը..... 3

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կազմավորման ճարգը եւ լիազորության ժամկետը 3

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ղեկավար անձանց ընտրության կարգը..... 3

Գլուխ II. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքի կարգը..... 5

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ղեկավար անձանց լիազորությունները 5

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստերի նախապատրաստում..... 6

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստի ընթացքը 6

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստի արձանագրությունը..... 7

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գործավարության կարգը..... 7

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի իրավական ակտերը..... 8

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստում կարգադրություն ընդունելու կարգը 9

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ընդգրկվածությունը եւ սահմանափակումները նախընտրական քարոզչությունում/ քարոզարշավում..... 9

Մաս II. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գործունեությունը նախընտրական ժամանակաշրջանում..... 9

Գլուխ I. Ընտրացուցակներ 9

Համընդհանուր ընտրացուցակը եւ դրա հրապարակման կարգը..... 10

Համընդհանուր ընտրացուցակի տվյալների վերստուգում 11

Ընտրողների հատուկ ցուցակ..... 11

Շրջիկ քվեատուփի ցուցակի ձեւավորման կարգը 11

Հատուկ ցուցակում եւ շրջիկ քվեատուփի ցուցակում մտցված ընտրողի ընտրական իրավունքը . 13

Ընտրողի կտրոն 13

Գլուխ II. Ընտրական փաստաթղթերի ընդունում եւ քվեարկության շենքի սարքավորում 14

Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության կազմում	34
Ամփոփիչ արձանագրության հրապարակայնացում.....	35
Գրանցամատյանի, գրառումների գրքի զմռսում, ընտրական փաստաթղթերի փոխանցում տ արածքային ընտրական հանձնաժողովին.....	35
Մաս IV. Քվեարկության օրվա դիմում/բողոքներ.....	36
Գլուխ I. Քվեարկության օրվա դիմում/բողոքների գրանցում	36
Բողոքների գրանցման գործընթացի դիտարկում.....	36
Դիմում/բողոքների վրա թերության սահմանման կարգը.....	37
Գլուխ II. Քվեարկության օրվա դիմում/բողոքին արձագանքում	37
Հավելված №1. Նիստի արձանագրության նմուշ	40
Հավելված №2. Նիստի արձանագրության նմուշ	46
Հավելված №3. Վրաստանի ընտրական վարչության կարգադրության նմուշ	53
Հավելված №4. Ընտրական վարչության աստիճանավորների վարքի օրենսգիրքը	56
Հավելված №5. Ընտրական հանձնաժողովին ներկայացված դիմում/բողոքի ռեկվիզիտներ	58
Հավելված №6. Տեղեկանք դիմում/բողոքը մուտքագրելու մասին.....	59
Հավելված №7. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի լիազորությունները	60
Հավելված №8. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարի լիազորությունները քվեարկության օրը	69
Հավելված №9. Ընտրողների հոսքը կարգավորող հանձնաժողովի անդամի գործառույթները	72
Հավելված №10. Ընտրողներին հաշվարկող հանձնաժողովի անդամի գործառույթները.....	73
Հավելված №11. Շրջիկ քվեատուփն ուղեկցող հանձնաժողովի անդամի գործառույթները.....	75
Հավելված №12. Քվեատուփը եւ հատուկ ծրարները հսկող հանձնաժողովի անդամի գործառույթները.....	77

Գլուխ I. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կազմավորման կարգը

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կազմավորման կարգը եւ լիազորության

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը բաղկացած է 13 անդամից (Ընտրական օրենսգիրք – Հոդված 24.1).

- ▶ 6 անդամի՝ մրցույթի հիման վրա ընտրում է Տարածքային ընտրական հանձնաժողովը,
- ▶ 7 անդամի նշանակում են կուսակցությունները:

Ուշադրություն.

Ընտրական հանձնաժողովի անդամը չի հանդիսանում իրեն նշանակող/ընտրող սուբյեկտի ներկայացուցիչը: Նա իր գործունեությունում անկախ է եւ ենթարկվում է միայն Վրաստանի օրենսդրությանը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամի լիազորությունը սկսվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի առաջին հավաքման օրը եւ դադարում է համապատասխան տարածքային ընտրական հանձնաժողովում քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունը կազմելուն պես (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 25.14):

Ուշադրություն.

Արգելված է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամի վտարումը մինչեւ քվեարկության օրը 15 շուտ (սեպտեմբերի 16) (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 29.9):

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ղեկավար անձանց ընտրության կարգը

(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 8.23; Հոդված 25.21)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ղեկավար անձինք են.

- ▶ Հանձնաժողովի նախագահը,
- ▶ Նախագահի տեղակալը,
- ▶ Հանձնաժողովի քարտուղարը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահ, նախագահի տեղակալ եւ քարտուղար ընտրվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի առաջին նիստում (տես՝ Հավելված №1; №2), որը տեղի է ունենում մինչեւ ընտրությունների օրը 34-րդ օրից ոչ ուշ (օգոստոսի 28): Նիստը հրավիրվում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կողմից: Նիստը իրավասու է, եթե դրան ներկա է հանձնաժողովի լրիվ կազմի մեծամասնությունը, 7

անդամից ոչ պակաս: Նիստը մինչև նախագահ ընտրելը ղեկավարում է հանձնաժողովի տարեց անդամը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի, նախագահի տեղակալի ընտրության կարգը

(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 25)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահ, նախագահի տեղակալ ընտրվում է հանձնաժողովի անդամներից, անվանական քվեարկությամբ, հանձնաժողովի լրիվ կազմի մեծամասնությամբ: Թեկնածու առաջադրելու իրավունք ունի հանձնաժողովի առնվազն 2 անդամ:

Ուշադրություն՝

- ▶ Միեւնույն թեկնածուի անվանել կարելի է միայն երկու անգամ:
- ▶ Անվանված թեկնածուն իրավունք ունի մասնակցելու քվեարկությանը եւ ձայն տալ սեփական թեկնածության օգտին:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի, նախագահի տեղակալի ընտրությունը ձեւակերպվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կարգադրությամբ (տես՝ Հավելված №3):

Եթե սահմանված ժամկետում չի ընտրվում ընտրական հանձնաժողովի նախագահ/նախագահի տեղակալ, նշված պաշտոնի անձի պարտականությունը մինչեւ նրա ընտրությունը կատարում է հանձնաժողովի այն անդամը, ով քվեարկությունում բոլորից շատ ձայն կստանա, իսկ ձայների հավասարության դեպքում՝ նրանցից վիճակահանությամբ որոշված անձը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարի ընտրության կարգը

(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 25.15-19)

Հանձնաժողովի քարտուղար ընտրվում է կուսակցությունների կողմից նշանակված անդամներից (բացի Միացյալ Ազգային շարժման կողմից նշանակված անդամից):

Հանձնաժողովի քարտուղարի թեկնածու առաջադրելու իրավունք ունեն կուսակցությունների կողմից նշանակված տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի առնվազն 2 անդամ (բացի Միացյալ Ազգային շարժման կողմից նշանակված անդամից):

Անվանված թեկնածուն կընտրվի անվանական քվեարկությամբ, կուսակցությունների կողմից նշանակված տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների կողմից ((բացի Միացյալ Ազգային շարժման կողմից նշանակված անդամից), նիստին ներկա գտնվողների մեծամասնությամբ:

Եթե կուսակցությունների կողմից նշանակված հանձնաժողովի անդամները չեն կարողանա ընտրել հանձնաժողովի քարտուղարին, նրան առաջադրված թեկնածուներից ընտրում է հանձնաժողովը լրիվ կազմի մեծամասնությամբ (սակայն 7 անդամից ոչ պակաս):

Եթե այս դեպքում էլ չի ընտրվի քարտուղար, նրա պարտականությունը մինչև հանձնաժողովի քարտուղարի ընտրությունը, կատարում է հանձնաժողովի այն անդամը, ով քվեարկության ժամանակ բոլորից շատ ձայն ստացավ, իսկ ձայների հավասարության դեպքում՝ նրանցից վիճակահանությամբ որոշված անձը:

Եթե կուսակցությունների կողմից նշանակված հանձնաժողովի անդամները չեն անվանի հանձնաժողովի քարտուղարի թեկնածություն, այս դեպքում հանձնաժողովի քարտուղարի թեկնածու անվանելու իրավունք ունի հանձնաժողովի ցանկացած 2 անդամ: Հանձնաժողովի քարտուղար կընտրվի հանձնաժողովի կազմից, հանձնաժողովի լրիվ կազմի մեծամասնությամբ (սակայն ոչպակաս 7 անդամի):

Ուշադրություն!

- Անվանված թեկնածուն իրավունք ունի մասնակցելու քվեարկությանը եւ ձայն տալ սեփական թեկնածության օգտին:
- Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարի ընտրությունը ձեւակերպվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կարգադրությամբ (տե՛ս՝ Հոդված Nո3):

Գլուխ II. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքի կարգը

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ղեկավար անձանց լիազորությունները

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը (*Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 27.1*).

- ▶ Հրավիրում եւ ղեկավարում է հանձնաժողովի նիստը,
- ▶ Մտանում եւ բաժանում է հանձնաժողով մտած փաստաթղթերը եւ թղթակցությունը,
- ▶ Անձամբ պատասխանատու է ընտրական փաստաթղթերը եւ գույքը պահպանելու/հանձնելու համար,
- ▶ Առաջադրանք է տալիս նախագահի տեղակալին, հանձնաժողովի քարտուղարին եւ հանձնաժողովի այլ անդամներին,
- ▶ Քվեարկության օրը կազմակերպում է վիճակահանությամբ հանձնաժողովի անդամների միջև գործառույթների բաշխումը,
- ▶ Պատասխանատու է ընտրական տեղամասի շենքում եւ մերձակա տարածքի վրա կարգապահության պաշտպանության համար,
- ▶ Պարտավոր է քվեարկության շենք չթողնել առանց համապատասխան կրճքանշանների անձանց,
- ▶ Քվեարկության արդյունքները ամփոփելուն պես վերադաս տարածքային ընտրական հանձնաժողովին է փոխանցում բոլոր ընտրական փաստաթղթերը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ (*Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 27.2*).

- ▶ Կատարում է հանձնաժողովի նախագահի պարտականությունը, եթե հանձնաժողովը չունի նախագահ կամ նա չի կարող կատարել իր պարտականությունները,
- ▶ Հանձնաժողովի նախագահի կարգադրությամբ իրականացնում է հանձնաժողովի նախագահի առանձին լիազորություններ:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղար (*Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 27.3*)

- ▶ Պատրաստում է հանձնաժողովի նիստի օրակարգի եւ կարգադրությունների նախագծերը,
- ▶ Պատասխանատու է հանրային տեղեկատվություն տալու համար,
- ▶ Կազմում է հանձնաժողովի նիստերի արձանագրությունները, այդ թվում, քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստերի նախապատրաստում

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստ հրավիրում է հանձնաժողովի նախագահը իր նախաձեռնությամբ կամ իր տեղակալի պահանջով:

Նիստ հրավիրելու մասին որոշում ընդունելուն պես, հանձնաժողովի քարտուղարը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում աչքի ընկնող տեղում փակցնում է հայտարարություն նիստ հրավիրելու մասին, նշելով նիստի ամսաթիվը, ճիշտ ժամանակը եւ ենթադրական օրակարգը (*Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի Ռեգլամենտ – Հոդված 9.1-9.2*):

Նախագահի տեղակալը, իսկ նրա բացակայության դեպքում՝ հանձնաժողովի քարտուղարը, անձամբ պատասխանատու է նիստի ամսաթիվը եւ այն սկսելու ճիշտ ժամանակը տեղեկացնելու հանձնաժողովի բոլոր անդամներին (*Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ռեգլամենտ – Հոդված 9.3*):

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստը բաց է: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստին ներկա գտնվելու իրավունք ունեն (*Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 8.15*).

- ▶ ԿԸՀ-ի եւ տարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամները,
- ▶ ԿԸՀ-ի եւ տարածքային ընտրական հանձնաժողովի ներկայացուցիչները,
- ▶ ԿԸՀ-ի աշխատակազմի աշխատակիցները,
- ▶ Համապատասխան ընտրական հանձնաժողովում լիազորագրված մեդիայի ներկայացուցիչները,
- ▶ Ընտրական սուբյեկտների մեկական ներկայացուցիչ,
- ▶ Տեղական դիտորդական կազմակերպությունների մեկական դիտորդ,

- ▶ Միջազգային դիտորդական կազմակերպությունների մեկական դիտորդ (թարգմանչի հետ):

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն իրավունք ունի կարգապահությունը խախտելու եւ հանձնաժողովի աշխատանքը խանգարելու դեպքում, կարգ ու կանոնը խախտող անձին վտարել նիստի դահլիճից, ինչը նշվում է նիստի արձանագրության մեջ ունեն *(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 8.15)*:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստի ընթացքը

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստը ղեկավարում է հանձնաժողովի նախագահը կամ նրա հանձնարարությամբ՝ նախագահի տեղակալը *(տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի Ռեգլամենտ – Հոդված 9.7)*: Նիստը իրավասու է, եթե դրան ներկա է հանձնաժողովի լրիվ կազմի մեծամասնությունը՝ 7 անդամից ոչ պակաս *(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 8.3)*:

Հանձնաժողովի անդամները նիստին ներկայությունը հաստատում են ներկայության թերթին ստորագրությամբ *(Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի Ռեգլամենտ – Հոդված 9.5)*:

Հանձնաժողովի նիստի օրակարգը պատրաստում է հանձնաժողովի քարտուղարը: Քննարկվելիք հարցը քվեարկվում է արված առաջարկությունների հերթականության համաձայն *(Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի Ռեգլամենտ – Հոդված 9.4; Հոդված 10.2)*:

Հանձնաժողովի բոլոր անդամները օրակարգով նախատեսված հարցերի կապակցությամբ իրավունք ունեն խոսքով ելույթ ունենալ 2 րոպեի ընթացքում: Հանձնաժողովի նիստին ներկա գտնվելու իրավունք ունեցող անձինք նիստում խոսքով ելույթ են ունենում նիստի նախագահի համաձայնությամբ, հանձնաժողովի անդամներից հետո *(Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի Ռեգլամենտ – Հոդված 10.6; Հոդված 9.11)*:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստի արձանագրություն

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստերին հարցերի քննարկման եւ որոշումների ընդունման ընթացքը ամրագրվում է նիստի արձանագրությունում: Հանձնաժողովի քարտուղարը նիստի արձանագրությունը ձեւակերպում է նիստից հետո մեկ օրվա ժամկետում *(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 8.8)*: Նիստի արձանագրությունը ստորագրում են նիստի նախագահը եւ հանձնաժողովի քարտուղարը *(Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի Ռեգլամենտ - Հոդված 9.8)*:

Արձանագրությունը համարակալվում է ցրանցվում է Գրանցամատյանի «Տրված փաստաթուղթ» բաժնում:

Ուշադրություն.

Հանձնաժողովի անդամը, ով չի համաձայնում հանձնաժողովի որոշմանը, իրավունք ունի արտահայտել տարբերվող կարծիք, որը մտցվում է նիստի արձանագրության մեջ: Տարբերվող կարծիք ունեցող հանձնաժողովի անդամը պարտավոր է հարգել եւ ենթարկվել հանձնաժողովի կողմից ընդունված որոշումներին: Նա իրավունք չունի իր արարքով խանգարել հանձնաժողովի որոշումների գործադրմանը (*Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 8.9*):

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գործավարության կարգը

(Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի Ռեգլամենտ – Հոդված 11)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը վարում է է Գրանցամատյան, որի վարման համար պատասխանատու է հանձնաժողովի քարտուղարը:

Գրանցամատյանը կազմված է երկու մասից.

I. Մուտքագրված փաստաթղթեր

Հանձնաժողովի քարտուղարը պարտավոր է փաստաթղթի/դիմումի մուտքը գրանցել «մուտքագրված փաստաթուղթ» մասում:

Ուշադրություն!

Փաստաթուղթ/դիմում ստանալուց եւ մատյանում պատշաճ գրանցելուց հետո հանձնաժողովի քարտուղարը պարտավոր է տալ տեղեկանք, որտեղ նշվում է փաստաթղթի/դիմումի ընդունման ամսաթիվը եւ ճիշտ ժամանակը, ինչպես նաեւ մատյանում դրան տրված գրանցման համարը: Նշված տեղեկանքը հանձնաժողովի քարտուղարը պետք է վավերացնի ստորագրությամբ (Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի Ռեգլամենտ – Հոդված 11.5):

II. Տրված փաստաթղթեր

Հանձնաժողովի քարտուղարը պարտավոր է փաստաթուղթ տալը գրանցել տրված փաստաթղթերի մասում:

Գրանցամատյանը փակվում է ամեն օրվա ժամը 18-ին: Մատյանի երկու մասերում, վերջին գրանցումից հետո, կատարվում է նշում «Մատյանը փակ է», նշվում է ամսաթիվը եւ ճիշտ ժամանակը: Նշված գրանցումը հանձնաժողովի քարտուղարը հաստատում է ստորագրությամբ (Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի Ռեգլամենտ - Հոդված 11.15):

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի իրավական ակտերը

(Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի Ռեգլամենտ – Հոդված 6)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի իրավական ակտեր են.

- ▶ Հանձնաժողովի կարգադրությունը,
- ▶ Հանձնաժողովի նախագահի կարգադրությունը,
- ▶ Հանձնաժողովի քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի որոշումը ձեւակերպվում է կարգադրությամբ:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը կարգադրություն կարող է արձակել.

- ▶ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ղեկավար անձանց ընտրության եւ պաշտոնից վաղաժամկետ ազատման մասին (Ընտրական օրենսգիրք – Հոդված 25; Հոդված 29.3),
- ▶ Քվեարկության շենքի ժամանակավոր փակման/քվեարկության ընդհատման/դադարեցման մասին տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կարգադրությունը հաստատելու կամ չեղյալ հայտարարելու մասին (Ընտրական օրենսգիրք – Հոդված 60.4),
- ▶ Քվեարկության դադարեցման եւ ընտրական տեղամասի փակման մասին (Ընտրական օրենսգիրք – Հոդված 60.4),
- ▶ Քվեատուփի բացման ժամանակ, ընտրական փաստաթղթերը կնիքելու եւ տարածքային ընտրական հանձնաժողովում ներկայացնելու մասին, եթե հանձնաժողովը գտնում է, որ խախտվել են ընտրական օրենսգրքի պահանջները (Ընտրական օրենսգիրք – Հոդված 68):

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կարգադրությունն արձակվում է.

- ▶ Քվեարկության շենքի ժամանակավոր փակման/քվեարկության ընդհատման/դադարեցման մասին (Ընտրական օրենսգիրք – Հոդված 60.3),
- ▶ Քվեարկության շենքի բացման/քվեարկության շարունակման մասին (Ընտրական օրենսգիրք – Հոդված 60.3),
- ▶ Նախագահի տեղակալին հանձնաժողովի նախագահի առանձին լիազորություններ շնորհելու մասին (Ընտրական օրենսգիրք – Հոդված 27.2.Բ)

Ուշադրություն!

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կարգադրությունը պետք է ձեռագրվի այն ընդունելուց անմիջապես հետո, որը երկրորդ օրվանից ոչ ուշ պետք է փակցվի ընտրական տեղամասում աչքի ընկնող տեղում: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կարգադրությունը ստորագրում է հանձնաժողովի նախագահը (*Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 30.4, Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի Ռեգլամենտ – Հոդված 6.4*):

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստում կարգադրություն ընդունելու կարգը

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կարգադրությունների նախագիծը պատրաստում է հանձնաժողովի քարտուղարը (Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի Ռեգլամենտ – Հոդված 9.4): Հանձնաժողովի կարգադրությունը ընդունված կհամարվի, եթե դրան աջակցի նիստին ներկա գտնվողների մեծամասնությունը, սակայն ոչ պակաս հանձնաժողովի լրիվ կազմի մեկ երրորդից (5 անդամից ոչ պակաս), ձայները հավասար բաժանվելու դեպքում որոշիչ է համարվում նիստի նախագահի ձայնը (*Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 8.4-5*):

Հանձնաժողովի կարգադրությունը ստորագրում են նիստի նախագահը և հանձնաժողովի քարտուղարը: Հանձնաժողովի կարգադրությունը երկրորդ օրն և եթ փակցվելու է ընտրական տեղամասում (*Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 30.4; Հոդված 26.3; Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի Ռեգլամենտ – Հոդված 6.4*):

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ընդգրկվածությունը և սահմանափակումները նախընտրական քարոզչությանը /քարոզարշավին

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության շենքում աչքի ընկնող տեղում փակցնում է թեկնածուների ցուցակները և կուսակցական ցուցակները (*Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 58.4.դ, Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի Ռեգլամենտ – Հոդված 8.2.բ-գ*):

Ուշադրություն!

Ընտրական հանձնաժողովի անդամին արգելվում է մասնակցել ընտրական քարոզչությանը (*Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 45.4.ա*):

Գլուխ I. Ընտրացուցակներ

Ընտրացուցակների ճշգրտումն ապահովող հանձնաժողով

2012 թվականի խորհրդարանային ընտրությունների համար Վրաստանի ողջ տարածքով, ընտրացուցակների ճշգրտումն ապահովելու նպատակով, 2011 թվականի նոյեմբերի 15-ին ստեղծվեց ընտրողների ցուցակների ճշգրտումն ապահովող հանձնաժողով (այսուհետ՝ հանձնաժողով), որի մեջ հավասար ներկայացուցչության սկզբունքով մտնում են իշխանության, ընդդիմադիր քաղաքական միավորումների և ոչկառավարական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ, ընդամենը 21 անդամ (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 184, Ընտրողների ցուցակների ճշգրտումն ապահովող հանձնաժողովի Կանոնադրություն):

Հանձնաժողովի կառուցվածքային միավորումներ են հանձնաժողովի աշխատակազմը եւ 11 տարածաշրջանային ներկայացուցչություն.

- ▶ Թբիլիսիի տարածաշրջանային ներկայացուցչություն,
- ▶ Աջարիայի Ինքնավար Հանրապետության տարածաշրջանային ներկայացուցչություն,
- ▶ Գուրիայի տարածաշրջանային ներկայացուցչություն ,
- ▶ Իմերեթի տարածաշրջանային ներկայացուցչություն ,
- ▶ Կախեթի տարածաշրջանային ներկայացուցչություն,
- ▶ Մցխեթա-Մթիանեթի տարածաշրջանային ներկայացուցչություն,
- ▶ Ռաճա-Լեչխումի տարածաշրջանային ներկայացուցչություն,
- ▶ Սամեգրելո-Ջեմո Սվանեթի տարածաշրջանային ներկայացուցչություն,
- ▶ Սամցխե-Ջավախեթի տարածաշրջանային ներկայացուցչություն,
- ▶ Քվեմո Քարթլիի տարածաշրջանային ներկայացուցչություն,
- ▶ Շիդա Քարթլիի տարածաշրջանային ներկայացուցչություն:

Ընտրացուցակների ճշգրտումն ապահովող հանձնաժողովը ընտրողների ցուցակները ճշգրտում է և ԿԸՀ-ին կփոխանցի մինչև 2012 թվականի օգոստոսի 1-ը: Դա ընտրողների միասնական ցուցակն է 2012 թվականի խորհրդարանային ընտրությունների համար (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 184.10):

Ուշադրություն!

Ընտրացուցակների ճշգրտման ապահովման հանձնաժողովի անդամները և տարածաշրջանային ներկայացուցչությունների պետերը իրավասու են, ոչ ուշ, քան մինչև ընտրությունները 14-րդ օրից (սեպտեմբերի 17) հետո, հանձնաժողովի որոշման հիման վրա, ընտրական տեղամասերում իրականացնեն ընտրացուցակների մոնիթորինգ ցանկացած ժամանակ, այդ թվում քվեարկության օրը (հոկտեմբերի 1):

Համընդհանուր ընտրացուցակները եւ դրանց հրապարակման կարգը

(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 31)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը առաջին հավաքման օրից ոչ ուշ (մինչև քվեարկության օրը 34-րդ օրից ոչ ուշ՝ օգոստոսի 28) փոխանցում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի եւ հանձնաժողովի քարտուղարի կողմից ստորագրված համընդհանուր ընտրացուցակը, որը հատկացված է հանրային տեղեկատվության համար (պատի ցուցակ):

Պատի ցուցակը անհապաղ պետք է փակցվի տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի շենքում աչքի ընկնող տեղում:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին մինչև քվեարկության օրը երկրորդ օրվանից ոչ ուշ սեպտեմբերի 29) փոխանցվում են ճշգրտված ցուցակների վերջնական տարբերակները.

- ▶ Ընտրական հանձնաժողովին հատկացված տարբերակ (սեղանի ցուցակ),
- ▶ Հանրային տեղեկատվությանը հատկացված տարբերակ (պատի ցուցակ):

Ուշադրություն!

- ▶ Պատի ցուցակների նախնական տարբերակը պետք է հանվի եւ նույն տեղում փակցվի ճշգրտված տարբերակը:
- ▶ Չի թույլատրվում սեղանի ցուցակը եւ նրա պատճեն տալ հանրային տեղեկատվության տեսքով:

Համընդհանուր ընտրացուցակի տվյալների վերստուգում

(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 26.2.Բ)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը.

- ▶ Ստուգում է համընդհանուր ընտրացուցակի ճշտությունը,
- ▶ Միավորների կամ անճշտությունների հայտնաբերման դեպքում, հաջորդ օրից ոչ ուշ, սակայն մինչև ընտրությունները 14-րդ օրից ոչ ուշ (սեպտեմբերի 17), ցուցակում փոփոխություն մտցնելու առաջարկությամբ դիմում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

- ▶ Ցուցակների կապակցությամբ ստացված դիմումները անհապաղ փոխանցում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

Ընտրողների հատուկ ցուցակ

(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 32, Հոդված 34.2)

Ընտրողների հատուկ ցուցակը կազմում է կարգադրությամբ հաստատում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովը և մինչև քվեարկության օրը, 3-րդ օրից ոչ ուշ (սեպտեմբերի 28) կհանձնի տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին:

Եթե քվեարկության օրը ընտրություններին մասնակցելու պահանջով տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին դիմում է ընտրող, ով մինչև ընտրությունների օրը, 14-րդ օրից (սեպտեմբերի 17) ոչ ուշ, չի հասցրել դիմել Համընդհանուր ընտրացուցակների ճշգրտումն ապահովող հանձնաժողովին ցուցակում գրանցվելու պահանջով, **(Ժամանեց արտասահմանից, դուրս գրվեց հիվանդանոցից, ազատվեց ազատազրկման հիմնարկությունից)**, համապատասխան փաստաթղթեր ներկայացնելու դեպքում (տեղեկանք սահմանը հատելու մասին (գրանցում անձնագրում), տեղեկանք բուժական հիմնարկությունից դուրս գրվելու մասին, կամ տեղեկանք ազատազրկման հիմնարկությունից ազատազրկվելու մասին), նրան հատուկ ցուցակում հաշվարկում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը եւ ընտրացուցակին կցում է ներկայացված փաստաթղթերի լուսանկարային պատճենները (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 31.12):

Շրջիկ քվեատուփի ձևավորման կարգը

(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 33, Հոդված 34.2.ե)

Շրջիկ քվեատուփի ցուցակի ձևավորման համար պատասխանատու է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը: Շրջիկ քվեատուփի ցուցակը կազմվում է համընդհանուր եւ հատուկ ցուցակների հիման վրա:

- ▶ Ընտրողին շրջիկ քվեատուփի ցուցակում մտցնում են, եթե.
- ▶ Սահմանափակ կարողության կամ/և առողջական վիճակի պատճառով չի կարող գնալ քվեարկության շենք (այդպիսի ընտրողների թվաքանակը չպետք է գերազանցի ընտրական տեղամասի համընդհանուր ցուցակում գոյություն ունեցող ընտրողների 3 տոկոսին: Նշված քանակության լրանալուց հետո տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը պարտավոր է յուրաքանչյուր նոր մտած դիմումի մասին անհապաղ տեղեկացնել տարածքային ընտրական հանձնաժողովին և սպասել համապատասխան ցուցմունքներին),
- ▶ Գտնվում է ընտրական տեղամասի տարածքում, բայց դժվար հասանելի տեղում (նման դեպքում խորհուրդ է տրվում խորհրդատվություն անցնել տարածքային ընտրական հանձնաժողովի մոտ):

Ուշադրություն!

- ▶ Ընտրողը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին գրավոր կամ հեռախոսային հաղորդմամբ, շրջիկ քվեատուփի միջոցով ձայն տալու պահանջով, դիմում է մինչև քվեարկության օրը գոնե 2- օրով շուտ (սեպտեմբերի 28): Հանձնաժողովի քարտուղարը Գրանցամատյանում նշում է դիմումի/հաղորդագրության մուտքի ճիշտ ժամանակը/հեռախոսահամարը:
- ▶ Հանձնաժողովի քարտուղարը ընտրողին շրջիկ քվեատուփի ցուցակում մտցնում է այն դեպքում, եթե նա մտցված է Համընդհանուր ընտրացուցակում եւ նրա փաստացի գտնվելու վայրը պատկանում է այն ընտրական տեղամասի տարածքին, որտեղ նա հաշվարկված է:

- ▶ Գտնվում է կալանքում,
- ▶ Բուժվելու համար պատկած է հիվանդանոցում կամ այլ ստացիոնարային բուժական հիմնարկությունում և այնտեղ չի բացվում ընտրական տեղամաս (քվեարկության օրը ստացիոնարային/բուժական հիմնարկությունում գտնվող ընտրողի մասին լրատվություն տարածքային ընտրական հանձնաժողովը կհաղորդի տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին մինչև քվեարկության օրը՝ 2 օրից ոչ ուշ),
- ▶ Զինծառայող է, ծառայում է պետական սահմանին տեղաբաշխված զինվորական զորամասում, որը ընտրական տեղամասից հեռու է գտնվում և այնտեղ չի բացվում ընտրական տեղամաս:

Շրջիկ քվեատուփի ցուցակում կմտցվեն ընտրողի նույն տվյալները, ինչը կա համընդհանուր ընտրացուցակում եւ լրացուցիչ կնշվի նրա հերթական համարը ընդհանուր կամ հատուկ ցուցակում:

Շրջիկ քվեատուփի ցուցակում ընտրողին մտցնելու դեպքում ընդհանուր եւ հատուկ ցուցակների երկայնքով «Փաստացի վիճակ» սյունակում պետք է կատարվի նշում՝ «Շրջիկ քվեատուփ»:

Շրջիկ քվեատուփի ցուցակը այն կազմելուն պես աչքի ընկնող տեղում փակցվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի եւ քվեարկության շենքերում:

Ուշադրություն!

- ▶ Շրջիկ քվեատուփի ցուցակում մտցվելիք ընտրողների մասին տեղեկատվությունը անհապաղ պետք է փակցվի ընտրական տեղամասում աչքի ընկնող տեղում:
- ▶ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամները, ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցիչները և դիտորդներն իրավունք ունեն, վերստուգել շրջիկ քվեատուփի միջոցով ձայն տալու պահանջի հիմնարարությունը եւ մինչև ընտրությունների օրը, ցանկացած ժամանակ, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի առջև բարձրացնեն այս անձանց շրջիկ քվեատուփի ցուցակում մտցնելու նպատակահարմարության հարցը: Նշված հարցը կապակցությամբ որոշումը ընդունում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը:

Հատուկ ցուցակում եւ շրջիկ քվեատուփի ցուցակում մտցված ընտրողի ընտրական իրավունքը

(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 32.5, Հոդված 66.8)

Հատուկ ցուցակում գրանցված ընտրողը մասնակցում է.

- ▶ Ինչպես մեծամասնական, այնպես էլ համամասնական ընտրական համակարգով անցկացված ընտրություններին, եթե նա գտնվելու վայրը փոխի միննույն ընտրատարածքի տարածությունում,
- ▶ Համամասնական ընտրական համակարգով անցկացված Վրաստանի խորհրդարանի ընտրություններին, եթե նա ձայն է տալիս այլ ընտրատարածքի տարածությունում:

Շրջիկ քվեատուփի ցուցակում մտցված ընտրողը մասնակցում է համամասնական եւ մեծամասնական ընտրական համակարգերով անցկացված ընտրություններին, եթե ընտրողի գրանցման վայրը եւ ընտրողի փաստացի գտնվելու վայրը պատկանում են միննույն ընտրատարածքին: Հակառակ դեպքում ընտրողին տրվում է միայն համամասնական ընտրական համակարգով անցկացվող ընտրություններին մասնակցելու իրավունք:

Ընտրողի կտրոն

(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 35):

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը իրավասու է ընտրական տեղամասի տարածքում գրանցված և Համընդհանուր ընտրացուցակում մտցված բոլոր ընտրողներին սեպտեմբերի 28-ից ոչ ուշ տալ ընտրողի կտրոն:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը տարածքային ընտրական հանձնաժողովից ստանում է տպագրված ընտրողների կտրոններ, որտեղ նշված է.

- ▶ Քվեարկության ամսաթիվը եւ ժամանակը,

- ▶ Քվեարկության շենքի հասցեն, հարկի եւ սենյակի համարները,
- ▶ Ընտրողի համարը ընտրացուցակում,
- ▶ Ընտրողի կողմից առողջական վիճակի կապակցությամբ կամ այլ պատճառով քվեարկությանը շրջիկ քվեատուփի միջոցով մասնակցելու վերաբերյալ դիմումի կամ հայտարարություն անելու կարգը, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի հեռախոսի (ֆաքսի) համարները և այլ ռեկվիզիտներ,
- ▶ Ընտրական տեղամասի համարը,
- ▶ Ընտրողի ազգանունը, անունը, ծննդյան ամսաթիվը (թիվը, ամիսը, տարին),
- ▶ Ընտրողի հաշվարկի վայրը:

Ընտրողի այն կտրոնները, որոնք չեն բաժանվել ընտրողներին ըստ նշված հասցեների, հանձնաժողովի անդամները պետք է վերադարձնեն հանձնաժողովի քարտուղարին:.

Ուշադրություն!

Ընտրողի կտրոն չստանալը չի հանդիսանում քվեարկությանը մասնակցելու իրավունքը սահմանափակելու հիմք:

Գլուխ II. Ընտրական փաստաթղթերի ստացում եւ քվեարկության շենքի սարքավորում

Տարածքային ընտրական հանձնաժողովից ընտրական փաստաթղթերի և ընտրական գույքի ստացում

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը, քվեարկության նախապատրաստության և անցկացման նպատակով, տարածքային ընտրական հանձնաժողովից ստանում է. .

Ընտրական փաստաթղթերը

- ▶ Ընտրողների համընդհանուր ցուցակի վերջնական տարբերակը,
- ▶ Ընտրողների կտրոնները,
- ▶ Շրջիկ քվեատուփի ցուցակի բլանկներ,
- ▶ Ընտրական քվեաթերթիկների բլոկնոտներ,
- ▶ Հատուկ ծրարներ,
- ▶ Քվեարկության օրվա Գրառումների գիրք,
- ▶ Ստուգողական թերթեր,

- ▶ Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունների և «Ուղղումների արձանագրության»ձևերը,
- ▶ Ցուցադրական արձանագրություններ:

Ընտրական գույք,

- ▶ Հիմնական եւ շրջիկ թափանցիկ քվեատուփեր,
- ▶ քվեատուփերի զմուռս,
- ▶ Քվեախցիկներ ,
- ▶ Դրոշմակնքման հեղուկ և դրոշմակնքումը ստուգող հատուկ սարք (ուլտրամանուշակագույն լապտեր),
- ▶ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի հատուկ կնիք,
- ▶ Գրանցողների կնիքներ,
- ▶ Պատճենահան մեքենա,
- ▶ թանաքային բարձիկներ:

Այլ ընտրական նյութ

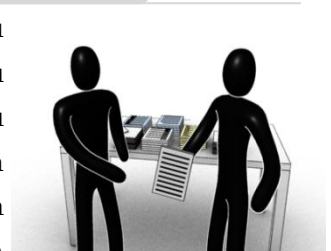
- ▶ Ընտրական սուբյեկտների ցուցակ,
- ▶ Ընտրական քվեաթերթիկը լրացնելու հրահանգ,
- ▶ Քաղվածք Օրենքից. թե ո՞ր դեպքում է քվեաթերթիկը անվավեր,
- ▶ Ընտրական փաստաթղթերը փաթեթավորելու ծրարներ:

Ուշադրություն!

Տարածքային ընտրական հանձնաժողովը ընտրական քվեաթերթիկները եւ հատուկ ծրարները մինչև քվեարկության սկսվելը, 12 ժամից ոչ ուշ, փոխանցում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 63.9):

Ընտրական փաստաթղթերի և գույքի ընդունմանը-հանձնման ակտ

Հանձնաժողովի նախագահը, կամ նախագահի կարգադրության հիման վրա՝ նախագահի տեղակալը, հանդիսանում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովից ընտրական փաստաթղթերի ընդունման համար պատասխանատու անձ, իսկ ընտրական փաստաթղթերի պահպանության և ըստ նշանակության հանձնման համար պատասխանատու է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը և հանձնաժողովի քարտուղարը (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 27.1. Դ, Հոդված 63.6):

Ընդունման-հանձնման ակտը ստորագրում են ընտրական փաստաթղթեր տվող և ընդունող անձինք (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 63.10): Ընդունման-հանձնման ակտը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը գրանցում է Գրանցամատյանում «Մուտքագրված փաստաթղթեր» բաժնում:

Քվեարկության շենքի սարքավորում

Քվեարկության ընթացակարգեր անցկացնելու համար, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամները պարտավոր են օրենքով սահմանված կարգերի պահպանմամբ, մինչև քվեարկությունը մեկ օրից ոչ ուշ, սարքավորել քվեարկության շենքը: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը պետք է սարքավորի. (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 58.4.ա-գ).

- ▶ Ընտրողների հաշվարկի սեղանները (մեկ հաշվարկման սեղան յուրաքանչյուր 300 ընտրողի հաշվով (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 61.2.ե.գ),
- ▶ Գաղտնի քվեախցիկները. մեկ քվեախցիկ յուրաքանչյուր 500 ընտրողի հաշվով: Քվեախցի մեկ կողմը կիսով բաց պետք է լինի, իսկ վերին կեսը՝ վարագույրով ծածկված: Գաղտնի քվեախցիկում պետք է լինի գրիչ, քաղվածք օրենքից, թե որ դեպքում է քվեաթերթիկը անվավեր,
- ▶ Հատուկ ծրարների սեղան (պետք է դրված լինի քվեատուփին մոտ),
- ▶ Դասավորված քվեատուփեր (չկնիքված):

Քվեարկության շենքում թափանցիկ քվեատուփը պետք է տեղադրված լինի այցի ընկնող տեղում այնպես, որ ընտրողը առանց խոչընդոտումների մոտենա դրան և ծրարը քվեատուփի մեջ գցելուց հետո անմիջապես թողնի ընտրական տեղամասը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը, սայլակից օգտվող սահմանափակ կարողության ընտրողների կողմից մինչև քվեարկության օրը 25-րդ օրից ոչ ուշ դիմելու դեպքում, մինչև քվեարկության օրը 20-րդ օրից ոչ ուշ դիմում է պետական իշխանությանը և տեղական ինքնակառավարման մարմիններին, որպեսզի ապահովեն քվեարկության տեղանքի ժամանակավոր, պարզ հարմարվածությունը (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 58.3):

Ընտրական տեղամասում այցի ընկնող տեղում փակցված պետք է լինեն

(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 58.4. Դ; 58.5).

- ▶ Ընտրացուցակները,
- ▶ Ընտրությանը մասնակցող թեկնածուների ցուցակը (կուսակցական ցուցակներ, մեծամասնական թեկնածուների ցուցակներ),
- ▶ ԿԸՀ-ի կողմից սահմանված ընտրական քվեաթերթիկների լրացման կարգը,
- ▶ Քաղվածք օրենքից, թե որ դեպքում է քվեաթերթիկը անվավեր,
- ▶ Քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրությունները:

Գլուխ I. Ընտրական տեղամասի բացում և մինչև քվեարկությունը

անցկացվելիք ընթացակարգեր

Ընտրական տեղամասի բացում

Ընտրական տեղամասը բացվում է քվեարկության օրվա ժամ 7-ին:

Ուշադրություն!

Եթե այդ ժամանակի համար հանձնաժողովի անդամների թիվը յոթից պակաս հայտնվի, նշված տեղեկատվությունը անհապաղ հաղորդվում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովին, որն անմիջապես ընդունում է համապատասխան որոշում:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամները պարտավոր են քվեարկության օրվա ընթացքում կրել նրանց հատկացված հատուկ համազգեստ: Նշված պահանջը չկատարելը վերադաս ընտրական հանձնաժողովի կողմից կքննարկվի որպես կարգապահության խախտում և կներկայացնի կարգապահական պատասխանատվություն ստանձնելու հիմք:

Քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձինք

(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 8.16; Հոդված 39.3,6; Հոդված 42.5; Հոդված 44.5)

- ▶ Քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեն.
- ▶ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամները,
- ▶ Վերադաս ընտրական հանձնաժողովի անդամները/ներկայացուցիչները,
- ▶ Ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչները (միևնույն ընտրական սուբյեկտի 1 ներկայացուցիչ ոչ ավելի),
- ▶ Գրանցված տեղական դիտորդական կազմակերպության դիտորդները (միևնույն տեղական դիտորդական կազմակերպության 1 դիտորդից ոչ ավելի),
- ▶ Գրանցված միջազգային կազմակերպության դիտորդները (միևնույն միջազգային կազմակերպության 2 դիտորդից ոչ ավելի (լրացուցիչ հնարավոր է ուղեկցի թարգմանիչը),
- ▶ Մեդիայի լիազորագրված ներկայացուցիչները (մամուլի և զանգվածային լրատվական միևնույն միջոցի 3 ներկայացուցիչ ոչ ավելի):

Ուշադրություն!

Քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող բոլոր անձինք անպայման պետք է կրեն իրենց ով լինելը և կարգավիճակը հաստատող կրծքանշան(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 8.17):

Դիտորդի, ընտրական սուբյեկտի և զանգվածային լրատվական միջոցի ներկայացուցչի իրավական վիճակը

(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 41)

Դիտորդը և ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցիչն իրավունք ունեն.

- ▶ Քվեարկության օրվա ցանկացած ժամանակ գտնվել քվեարկության շենքում, անսահմանափակ տեղաշարժվել ընտրական տեղամասի տարածքով և ազատ, առանց խոչընդոտումների դիտարկել քվեարկության գործընթացի բոլոր փուլերը ցանկացած տեղից,
- ▶ Քվեարկության օրվա ցանկացած ժամանակ փոխարինել իրեն ներկայացնող կազմակերպության այլ գրանցված ներկայացուցչին:

Դիտորդը, ընտրական սուբյեկտի և զանգվածային լրատվական միջոցի ներկայացուցիչն իրավունք չունեն.

- ▶ Միջամտել ընտրական հանձնաժողովի գործառույթներին եւ գործունեությանը,
- ▶ Ազդեցություն գործել ընտրողների կամքի ազատ դրսևորման վրա,
- ▶ Քարոզչություն անել ընտրողին որևէ ընտրական սուբյեկտի օգտին կամ հակառակ,
- ▶ Կրել որևէ ընտրական սուբյեկտի խորհրդանշանը եւ նշանը: .

Ուշադրություն!

Քվեարկության օրը քվեարկության շենքում արգելված է նախընտրական քարոզչությունը:

Ընտրական տեղամասը բացելուց մինչև քվեարկության սկսվելը անցկացվելիք ընթացակարգեր

(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 61- 62)

Ընտրական տեղամասը բացելուց մինչև քվեարկության սկսվելը ընթացակարգերը անց են կացվում հետևյալ հաջորդականությամբ.

I

Ընտրական տեղամասը բացելուց անմիջապես հետո բացվում է քվեարկության օրվա Գրառումների գիրքը (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 61.2.ա):

Հանձնաժողովի նախագահը, ընտրական տեղամասը բացելուն պես, քվեարկության օրվա Գրառումների գիրքը փոխանցում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարին: Հանձնաժողովի քարտուղարը պարտավոր է, հանձնաժողովի նախագահի հետ միասին, գրանցել քվեարկության օրվա բոլոր ընտերական ընթացակարգերը և նշել դրանց իրականացման ժամանակը (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 62.3):

Գրառումների գրքի առաջին և երկրորդ էջերին հանձնաժողովի քարտուղարը մտցնում է քվեարկության շենքում գտնվող հանձնաժողովի բոլոր անդամների անունը և ազգանունը (դրանց ներկայացնող սուբյեկտի մատնանշումով), քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող բոլոր անձանց տվյալները (անուն, ազգանուն, ներկայացնող կազմակերպությունը կամ ընտրական սուբյեկտին) և նրանց ստորագրությամբ վկայագրում:

II Հանձնաժողովի նախագահը ստուգում է զմռսած փաթեթի ամբողջականությունը, որտեղ տեղավորված է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի հատուկ կնիքը, բացում է զմռսած փաթեթը և կատարում է կնիքի առաջին հատվածախույրը, որի նմուշը արտացոլվում է քվեարկության օրվա Գրառումների գրքում (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 61.2.Բ):

III Հանձնաժողովի նախագահը գործառույթները բաշխելու համար անց է կացնում վիճակահանություն :

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների միջև բաշխվելիք գործառույթներն են.

- ▶ Ընտրողների հոսքը կարգավորող,
- ▶ Ընտրողներին գրանցող (առնվազն մեկ գրանցող յուրաքանչյուր 300 ընտրողի հաշվով),
- ▶ Քվեատուփը և հատուկ ծրարները հսկող,
- ▶ Շրջիկ քվեատուփը տանող հանձնաժողովի 2 անդամ:

Ուշադրություն!
Վիճակահանությանը չեն մասնակցում հանձնաժողովի նախագահը/տեղակալը/հանձնաժողովի քարտուղարը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, մինչև վիճակահանություն անցկացնելը, պետք է համեմատի տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների թվաքանակը և բաշխվելիք գործառույթների թվաքանակին:

Այն դեպքում, եթե վիճակահանություն անցկացնելու ժամանակ ներկա գտնվող հանձնաժողովի անդամների թվաքանակը հայտնվի բաշխվելիք գործառույթներից.

- ▶ **1-ով պակաս**, կրճատվում է ընտրողներին գրանցող հանձնաժողովի անդամների թվաքանակը,

- ▶ **2-ով պակաս**, հանձնաժողովի նախագահի տեղակալը կատարում է քվեարկության սենյակում ընտրողների հոսքը կարգավորող հանձնաժողովի անդամի գործառույթը,
- ▶ **3-ով պակաս**, հանձնաժողովի նախագահը կատարում է քվեատուփը և հատուկ ծրարները հսկող հանձնաժողովի անդամի գործառույթը:

Առաջին հերթին, հանձնաժողովի նախագահը անց է կացնում վիճակահանություն կուսակցությունների կողմից նշանակված հանձնաժողովի անդամներից շրջիկ քվեատուփը տանող 2 անդամին բացահայտելու համար (անհրաժեշտության դեպքում):

Ուշադրություն!

Վիճակահանությամբ բացահայտված անձինք չի կարելի, որ լինեն մեկ ընտրական սուբյեկտի կողմից ներկայացված հանձնաժողովի անդամներ (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 61.2.Դ):

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը.

- ▶ Վերլուծում է, թե կուսակցությունների կողմից նշանակված հանձնաժողովի քանի անդամ է մասնակցում վիճակահանության գործընթացին.
- ▶ Դրանց թվաքանակին համապատասխան պատրաստում է միևնույն ձևի և տեսակի թերթիկներ,
- ▶ 2 թերթիկների վրա, միևնույն գրչով գրում է գործառույթի անվանումը՝ «Շրջիկ քվեատուփը տանողներ»,
- ▶ Վիճակահանության թերթիկները վկայագրում է հատուկ կնիքով,
- ▶ Թերթիկները ծալում է այնպես, որ անհնար լինի տեքստը կարդալ և տեղադրում է սեղանի վրա,
- ▶ Վիճակահանությանը մասնակցող հանձնաժողովի անդամները մեկ-մեկ վերցնում են վիճակահանության թերթիկները:

Ուշադրություն!

- ▶ Եթե կուսակցության կողմից նշանակված հանձնաժողովի անդամը հրաժարվում է վիճակահանությանը մասնակցելուց, վիճակահանություն անց է կացվում կուսակցությունների կողմից նշանակված հանձնաժողովի մնացած անդամների միջև:
- ▶ Եթե վիճակահանությանը մասնակցող կուսակցությունների կողմից նշանակված անդամների թվաքանակը չի գերազանցում երկուսին և նրանք չեն հանդիսանում միևնույն ընտրական սուբյեկտի մոդից նշանակված անդամներ, այդ դեպքում վիճակահանություն չի անցկացվում: Բաշխվելիք գործառույթը նրանց ինքնաբերաբար է տրվում (համաձայնության հիման վրա):
- ▶ Եթե կուսակցության կողմից նշանակված հանձնաժողովի անդամները հրաժարվում են վիճակահանությանը մասնակցել կամ վիճակահանությանը մասնակցող անդամների թվաքանակը բաշխվելիք գործառույթներից պակաս է, վիճակահանությանը մասնակցում են նաև հանձնաժողովի մյուս անդամները:
- ▶ Եթե կուսակցության կողմից նշանակված անձը հրաժարվում է վիճակահանության արդյունքում բաշխված գործառույթը կատարելուց, հանձնաժողովի նախագահը նրան փոխարինում է վիճակահանության արդյունքում առանց գործառույթի մնացած հանձնաժողովի ցանկացած անդամով (ցանկալի է՝ կուսակցության կողմից նշանակված անդամով):

Հանձնաժողովի քարտուղարը վիճակահանության արդյունքը մտցնում է Գրառումների գրքի 3-րդ էջին:

Շրջիկ քվեատուփը տանող հանձնաժողովի անդամներին բացահայտելուց հետո, հանձնաժողովի նախագահը անց է կացնում վիճակահանություն այլ գործառույթներ բաշխելու համար:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը՝

- ▶ Վերլուծում է, թե հանձնաժողովի քանի անդամ է մասնակցում վիճակահանության գործընթացին,
- ▶ Դրանց թվաքանակին համապատասխան պատրաստում է միևնույն ձևի և տեսակի թերթիկներ,
- ▶ Թերթիկների վրա, միևնույն գրչով գրում է գործառույթի անվանումը՝ «Հոսքը կարգավորող», «Գրանցող», «Քվեատուփը և հատուկ ծրարները հսկող»,
- ▶ Վիճակահանության թերթիկները վկայագրում է հանձնաժողովի հատուկ կնիքով,
- ▶ Թերթիկները ծալում է այնպես, որ անհնար լինի տեքստը կարդալ և տեղադրում է սեղանի վրա,
- ▶ Վիճակահանությանը մասնակցող հանձնաժողովի անդամները մեկ-մեկ վերցնում են վիճակահանության թերթիկները:

Հանձնաժողովի քարտուղարը վիճակահանության արդյունքները մտցնում է Գրառումների գրքի 3-րդ էջին:

Հանձնաժողովի անդամի վիճակահանությամբ սահմանված գործառույթը ժամանակավորապես փոխանցել հանձնաժողովի այլ անդամի կարելի է միայն հանձնաժողովի նախագահի թույլտվությամբ, ինչը հանձնաժողովի քարտուղարը նշում է քվեարկության օրվա Գրառումների գրքի 5-րդ էջի վրա (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված - 61.2.Ձ):

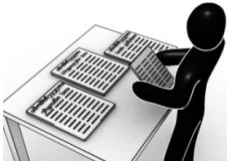
Եթե հանձնաժողովի որևէ անդամ, հանձնաժողովում ներկայանում է վիճակահանության ընթացակարգերի ավարտումից հետո, նրան գործառույթ շնորհելու հարցը որոշում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, իսկ նրա աշխատավարձի հարցը՝ տարածքային ընտրական հանձնաժողովը (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 61.4):

IV Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը ընտրական տեղամասում գտնվող ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչներից վիճակահանությամբ բացահայտում է 2 ներկայացուցից ոչ ավելի, որոնք դիտարկելու են բողոքների գրանցման գործընթացը (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 61.5):

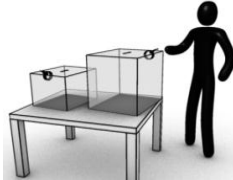
Ուշադրություն!

Վիճակահանությանը չեն մասնակցում հանձնաժողովի քարտուղարին առաջադրած կուսակցության, ինչպես նաև ընտրական դաշինքի, որտեղ այդպիսի կուսակցություն է, կողմից նշանակված ներկայացուցիչները (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 61.5):

V Հանձնաժողովի նախագահը հայտարարում է ընտրողների քանակությունը ըստ ցուցակների, ստացած ընտրական քվեաթերթիկների և հատուկ ծրարների քանակությունը (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 61.6.գ):

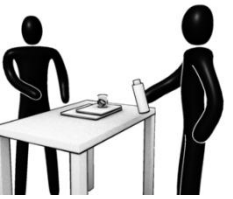
VI Հանձնաժողովի նախագահը ստուգում և անհատական համար ունեցող գմուռսով գմուռսում է հիմնական և շրջիկ քվեատուփերը (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 61.6 գ):

VII Հանձնաժողովի նախագահը հանձնաժողովի անդամներին փոխանցում է նյութերը:

Հանձնաժողովի նախագահը ընտրողներին գրանցողներին փոխանցում է.

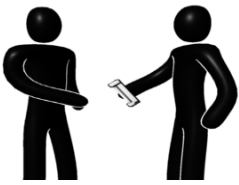
- ▶ Այբբենական կարգով բաշխված Համընդհանուր ընտրացուցակները, գրանցողներից մեկին նույնպես կփոխանցի ընտրողների հատուկ ցուցակը (նմանի գոյության դեպքում),
- ▶ Համամասնական և մեծամասնական ընտրական քվեաթերթիկների մեկական բլոկնոտ,

- ▶ Վիճակահանությամբ բացահայտված գրանցողի կնիքը, որի վրա մինչև փոխանցելը կատարում է առաջին հատվածախուցը (կնիքի նմուշը պատկերվում է Գրառումների գրքում(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 61.8),
- ▶ Դրոշմակնքման հեղուկ:

Ուշադրություն!

Նախագահը յուրաքանչյուր գրանցման սեղանի մոտ պետք է փակցնի ընտրողների ազգանունների այբբենական հերթականությունը սեղանի վրա տեղաբաշխված ցուցակներին համապատասխան:

Հանձնաժողովի նախագահը ընտրողների հոսքը կարգավարող հանձնաժողովի անդամին փոխանցում է դրոշմակնքումը ստուգելու ուղտրամանուշակագույն լապտեր:

Հանձնաժողովի նախագահը քվեատուփը և հատուկ ծրարները հսկող հանձնաժողովի անդամին փոխանցում է հիմնական քվեատուփը և հատուկ ծրարները:

VIII Լրացվում է ստուգողական թերթը (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 61.10):

Մինչև քվեարկության սկսվելը հանձնաժողովի նախագահը և քարտուղարը լրացնում են ստուգողական թերթերը (բացի առաջին ընտրողի մասին տվյալներից): Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի բոլոր ներկա գտնվող անդամները ստորագրում են ստուգողական թերթը:

Ուշադրություն!

Հանձնաժողովի անդամներին նյութերը փոխանցելուց հետո անհապաղ, մինչև քվեարկության սկսվելը, պետք է լրացվի ստուգողական թերթը (մի սպասեք առաջին ընտրողին):

Առաջին ընտրողը գալով, անցնում է գրանցում, ստանում քվեաթերթիկ, որից հետո էլ հանձնաժողովի քարտուղարը ստուգողական թերթի մեջ է մտցնում առաջին ընտրողի տվյալները:

Հանձնաժողովի նախագահը ստուգողական թերթի մեկ օրինակը գցում է հիմնական քվեատուփի մեջ, երկրորդ օրինակը՝ շրջիկ քվեատուփի մեջ, իսկ երրորդ օրինակը պահում է՝ քվեատուփերում գոյություն ունեցող ստուգողական թերթերի հետ համեմատելու նպատակով:

Ստուգողական թերթի տվյալները մտցվում են քվեարկության օրվա Գրառումների գրքի 4-րդ էջում:

Ուշադրություն!

Առաջին ընտրողի գրանցում անցնելուց հետո, հանձնաժողովի նախագահը տարածքային ընտրական հանձնաժողովին տեղեկացնում է տուփ(եր)ի կնիքման, ստուգողական թերթ(եր)ը տուփ(եր)ում գցելու, հանձնաժողովի հատուկ կնիքի և գրանցողների կնիքների վրա առաջին հատվածախուց անելու և հատվածախուցի նմուշը քվեարկության օրվա Գրաստանների գրքում արտացոլելու մասին:

Գլուխ II. Քվեարկության գործընթաց

Քվեարկության անցկացում

(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 64-65)

Քվեարկություն անց է կացվում քվեարկության օրվա (հոկտեմբերի 1) 08:00 ժամից մինչև 20:00 ժամը: Ձայն տալու ընթացակարգը անց է կացվում հետևյալ կարգի և հաջորդականության պահպանմամբ.

I

Քվեարկության սենյակ մտնելիս ընտրողը հոսքը կարգավորողի մոտ անցնում է դրոշմակնքման ստուգման ընթացակարգ:

Ընտրողների հոսքի կարգավորողը.

- ▶ Կարգավորում է ընտրական տեղամաս մտած ընտրողների հոսքը,
- ▶ Խնդրում է ընտրողին ներկայացնել Վրաստանի քաղաքացու Անձնական վկայական/ID քարտ կամ Վրաստանի քաղաքացու Անձնագիր,

Ուշադրություն!

Վրաստանի Ընտրական Օրենսգրքի 185¹ Հոդվածով սահմանված կարգով ընտրություններին ձայն տալու իրավունք ունի ընտրացուցակում գրանցված Եվրամիության անդամ պետության քաղաքացին, ով ծնվել և վերջին 5 տարվա ընթացքում մշտապես բնակվում է Վրաստանում: Նման անձը Ընտրական տեղամաս ներկայանալիս Վրաստանի քաղաքացու Անձնագրի և Անձնական վկայականի փոխարեն ներկայացնում է Եվրամիության անդամ պետության Անձնագիրը:

- ▶ Ուլտրամանուշակագույն լապտերով ստուգում է, նկատվում է, թե ոչ ընտրողի մոտ դրոշմակնքում,
- ▶ Ստուգում է, թե քանի ընտրող է կանգնած ընտրողներին հատկացված գրանցման սեղանի մոտ: Եթե Գրանցման սեղանի մոտ երկուսից ավելի ընտրող է կանգնած, ժամանակավորապես ձգձգում է քվեարկության սենյակ հերթական ընտրողի մուտքը,
- ▶ Ցույց է տալիս ընտրողին, գնալ այն գրանցման սեղանի մոտ, որին պատկանում է ընտրողների ցուցակում նրա ազգանվան առաջին տառը:

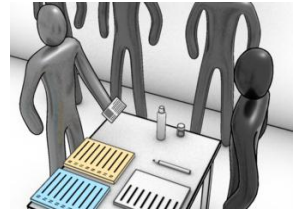
Ուշադրություն!

Եթե սարքը հայտնաբերեց, որ ընտրողն արդեն ունի դրոշմակնքում, նրան արգելվում է մասնակցել քվեարկությանը, իսկ նրա ով լինելը մտցվելու է Գրառումների գրքում:

II Ընտրողը գրանցողի մոտ անցնում է գրանցում:

Ընտրողների գրանցող.

- ▶ Խնդրում է ընտրողին, ներկայացնել Վրաստանի քաղաքացու Անձնական վկայական/ID քարտ կամ Վրաստանի քաղաքացու Անձնագիր, (Վրաստանի բռնազավթած տարածքից հարկադրաբար տեղաշարժված անձի դեպքում՝ տարհանվածի վկայական Վրաստանի քաղաքացու Անձնական վկայականի հետ միասին): Համընդհանուր ցուցակում գրանցված Եվրամիության անդամ պետության քաղաքացուն պետք է ներկայացնի Եվրամիության անդամ պետության Անձնագիրը,

Ուշադրություն!

Եթե համընդհանուր ընտրացուցակում ընտրողի տվյալները չեն գտնում, գրանցողը պարտավոր է ընտրողին մատնացույց անել՝ դիմելու վերջին գրանցողին իր տվյալները վերստուգելու համար: Նշված գրանցողը ընտրողի տվյալները ստուգում է ընտրացուցակում՝ այբբենական կարգով դասավորված ցուցակներից հետո մտցված «Հաշվառման հասցեից հանված է» գրությամբ ընտրողների տվյալներում (այդպիսինի գոյության դեպքում): Եթե նաև այս դեպքում ընտրողը չի գտնում ցուցակում, տեղամասում էլեկտրոնային ցուցակների գոյության դեպքում, տվյալների վերստուգման համար պատասխանատու անձը պարտավոր է ընտրողին որոնել էլեկտրոնային ցուցակներում և ընտրողին հաղորդել տեղեկատվություն այն տեղամասի մասին, որտեղ նա հաշվառված է:

Ուշադրություն.

Եթե ընտրական տեղամաս ներկայացավ ընտրողը, ով Համընդհանուր ընտրացուցակում ունի «Գտնվում է արտասահմանում» կարգավիճակը, նշված ընտրողը քվեարկությանը կմասնակցի ընդհանուր կարգով:

- ▶ Ընտրացուցակում ընտրողի գտնվելը հաստատվելու դեպքում իրականացնում է նրա դրոշմակնքումը (դրոշմակնքում չի կիրառվում կալանքի/ազատագրկման հիմնարկություններում, հիվանդանոցներում և այլ բուժհիմնարկություններում),

Ուշադրություն!

Դրոշմակնքում անցնելուց հրաժարվելու դեպքում ընտրողն իրավունք չունի մասնակցելու քվեարկությանը և նրան ընտրական քվեաթերթիկ (քվեաթերթիկներ) չի տրվում:

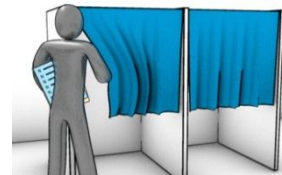
- ▶ Կատարում է ստորագրություն Համընդհանուր ընտրացուցակի համապատասխան վանդակում, իսկ այնուհետև ընտրողը ստորագրությամբ հաստատում է ընտրական քվեաթերթիկ (քվեաթերթիկներ) ստանալը,
- ▶ Ընտրական քվեաթերթիկ (քվեաթերթիկներ) տալիս ստորագրում է դրա (դրանց) հակառակ երեսին համապատասխան այունակում և քվեաթերթիկը (քվեաթերթիկները) վկայագրում է հատուկ կնիքով:

Ուշադրություն!

Գրանցողի գործառույթը փոխանցելու դեպքում, գրանցողը պարտավոր է վերահաշվել ցուցակներում ընտրողների ստորագրությունների և իր կողմից տրված քվեաթերթիկների թվաքանակությունը (նախագահին փոխանցված վնասված քվեաթերթիկների հաշվառումով) և արդյունքը տեղեկացնել նախագահին: Հավասարություն գոյություն չունենալու դեպքում պետք է գրի բացատրագիր, որը կցվելու է քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրություններին:

III

Ընտրողը մտնում է գաղտնի քվեախցիկ և լրացնում է քվեաթերթիկը: Ընտրական քվեաթերթիկը լրացնելիս արգելված է այլ անձի ներկայությունը:

Ուշադրություն!

- ▶ Եթե ընտրողը անկարող է անկախ լրացնել ընտրական քվեաթերթիկը, նա իրավունք ունի օգնելու համար գաղտնի քվեախցիկ հրավիրել ցանկացած անձի, բացի ընտրական հանձնաժողովի անդամից, թեկնածուից, ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցչից և դիտորդից (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 65.3):
- ▶ Եթե ընտրողի կամ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամի մոտ վնասվեց ընտրական քվեաթերթիկը կամ հատուկ ծրարը, նրանք դրա մասին պետք է տեղեկացնեն հանձնաժողովի նախագահին: Հանձնաժողովի նախագահի հանձնարարությամբ, գրանցողը պարտավոր է ընտրողի վնասված քվեաթերթիկը փոխարինել նորով: Հանձնաժողովի նախագահը, ընտրողի ներկայությամբ կտրում է վնասված քվեաթերթիկի անկյունը, գրում է «վնասված է» և ստորագրում է: Հանձնաժողովի նախագահը վնասված քվեաթերթիկը պահում է առանձին (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 65.4):

IV Ընտրողը գնում է առանին դրված սեղանի մոտ և հատուկ ծրարները հսկողի ցուցմունքով վերցնում է հատուկ ծրարը, դրանում տեղադրում է քվեաթերթիկը (քվեաթերթիկները):

Քվեատուփը և հատուկ ծրարները հսկողը.

Այն բանից հետո, երբ կհամոզվի, որ ընտրողը ձեռքում միայն մեկ ծրար ունի, բացում է քվեատուփի ճեղքը և մատնացույց է անում ընտրողին հատուկ ծրարը տեղադրել քվեատուփի մեջ:

V Ընտրողը հատուկ ծրարը գցում է քվեատուփի մեջ:

Ուշադրություն!

- ▶ Քվեատուփին չի թույլատրվում միաժամանակ մեկից ավելի ընտրողի մոտենալ:
- ▶ Դիտորդը, ընտրական սուրբեկտի ներկայացուցիչը իրավունք ունի դիտարկել քվեատուփը, քվեատուփի մեջ հատուկ ծրարներ գցելը:

Ֆիզիկական վիճակի պատճառով ընտրողի կողմից ձայն տալու ընթացակարգ

(Վրաստանի Կենտրոնական Ընտրական հանձնաժողովի 2012 թվականի հունիսի 21-ի №20/2012 Որոշում)

Ընտրողը, որը վերին վերջավորություններ չունենալու պատճառով, չի կարողանում ձայն տալու ընթացակարգերը (դրոշմակնքում, քվեաթերթիկ ստանալիս ստորագրել, քվեաթերթիկը տեղավորել քվեատուփի մեջ) անկախ կատարել (ֆիզիկական իրավիճակ) քվեարկությանը մասնակցում է հետևյալ ընթացակարգերի հաշվառմամբ.

- ▶ Ընտրողը չի անցնում դրոշմակնքման ստուգման և դրոշմակնքման ընթացակարգերը,
- ▶ Նրան ընտրական քվեաթերթիկ(ներ) տալիս՝ ընտրողները գրանցողը, Համընդհանուր ընտրացուցակի «Ընտրողի ստորագրություն» սյունակում, կատարում է գրառում «Ֆիզիկական իրավիճակ» և նշվածը վկայագրում է անձնական ստորագրությամբ,
- ▶ Ընտրողն իրավունք ունի օգնության կանչել ցանկացած անձի, բացի ընտրական հանձնաժողովի անդամից, թեկնածուից, ընտրական սուրբեկտի ներկայացուցիչից և դիտորդից,
- ▶ Նշված ընտրողի փոխարեն, նրա ներկայությամբ, քվեաթերթիկ(ներ)ը հատուկ ծրարի մեջ տեղադրում և այնուհետև քվեատուփի մեջ է գցում նրա կողմից ընտրված անձը, որն էլ օգնում է նրան քվեախցիկում ընտրական քվեաթերթիկը լրացնելու մեջ:

Քվեարկության օրը կարգապահության պաշտպանում քվեարկության շենքում

(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 59)

Քվեարկության օրը քվեարկության շենքում կարգապահությունը պաշտպանելու համար պատասխանատու է տեղամասային

ընտրական հանձնաժողովի նախագահը: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կողմից, քվեարկության շենքում կարգապահության պաշտպանության նպատակով, ընդունված որոշումների կատարումը պարտադիր է ընտրական հանձնաժողովի անդամների, քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող բոլոր անձանց և ընտրողների համար:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն իրավունք ունի, հանձնաժողովի աշխատանքը խանգարելու և կարգապահությունը խախտելու դեպքում, կարգապահությունը խախտողին վտարել հանձնաժողովի տեղադրության շենքից: Խանգարողին վտարելու դեպքում կազմվում է համապատասխան ակտ, որը ստորագրում են հանձնաժողովի նախագահը և անդամները:

Ուշադրություն!

- ▶ Չի թույլատրվում քվեարկության շենք զինված մարդկանց մուտքը:
- ▶ Եթե քվեարկության շենքում կամ դրա մերձակա տարածքում վտանգ է ստեղծվում քվեարկություն անցկացելուն կամ ընտրական փաստաթղթերի անվտանգ տեղաշարժին, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի պահանջով, կարող են հրավիրվել և մինչև խանգարման խափանումը քվեարկության շենքում/մերձակա տարածքում գտնվեն ոստիկանության աշխատակիցները:

Քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների հաշվարկ

(*Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 65.6*)

Խորհուրդ է տրվում գրանցողները 10:00, 12:00, 15:00, 17:00 և 19:00 ժամերին, առանց քվեարկության գործընթացը խանգարելու, վերահաշվեն ցուցակներում ընտրողների ստորագրությունների և իրենց կողմից տրված քվեաթերթիկների թվաքանակությունը (նախագահին փոխանցված վնասված քվեաթերթիկների հաշվառումով):

Ուշադրություն!

Եթե տվյալների միջև հայտնաբերվի տարբերություն, գրանցողը անհապաղ պետք է գրի բացատրագիր, որը կցվում է քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությանը:

Հանձնաժողովի քարտուղարը ընտրացուցակում քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների ստորագրությունների թվաքանակը 12:00 և 17:00 ժամերի դրությամբ մտցնում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ցուցադրական արձանագրության և Գրառումների գրքի մեջ և տեղեկացնում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

Շրջիկ քվեատուփի միջոցով ձայն տալ

Շրջիկ քվեատուփի միջոցով քվեարկության ընթացակարգը սկսվում է քվեարկության օրվա 09:00 ժամին և ավարտվում է 19:00 ժամին: Քվեարկության ավարտից հետո անմիջապես զմուսվում է քվեատուփի մեջ հատուկ ծրարները գցելու ձեռքը: Շրջիկ քվեատուփը ընտրական

տեղամասս պետք է վերադարձվի ժամը 20-ից ոչ ուշ(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 66.1):

Քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձինք, ըստ ցանկության, իրավունք ունեն դիտարկել շրջիկ քվեատուփի միջոցով ձայն տալու ընթացակարգը: Շրջիկ քվեատուփի միջոցով ձայն տալիս ավտոմեքենա կիրառելու դեպքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը պարտավոր է ավտոմեքենայի մեջ տեղ հասկացնել քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող **անձանցից վիճակահանությանը բացահայտված 2 դիտորդների համար:**

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը շրջիկ քվեատուփն ուղեկցող հանձնաժողովի անդամներին փոխանցում է (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 66.3).

- ▶ Ձմռուված շրջիկ քվեատուփը, որի մեջ տեղադրված է Ստուգողական թերթը,
- ▶ Շրջիկ քվեատուփի ցուցակը,
- ▶ Հատուկ ծրարներ,
- ▶ Ընտրողներին գրանցողի կողմից ստորագրված և հատուկ կնիքով հաստատված անհրաժեշտ քանակության ընտրական քվեաթերթիկներ:

Վերը նշված տվյալները հանձնաժողովի քարտուղարը մտցնում է Գրառումների Գրքի 4-րդ էջում:

Ուշադրություն!

Դրոշմակնքում չի կիրառվում շրջիկ քվեատուփի միջոցով քվեարկությանը մասնակցող ընտրողների նկատմամբ (Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 64.5):

Ֆիզիկական վիճակով ընտրողի շրջիկ քվեատուփի միջոցով ձայն տալու դեպքում, շրջիկ քվեատուփի ցուցակի «Ընտրողի ստորագրություն» սյունակում, շրջիկ քվեատուփն ուղեկցող հանձնաժողովի անդամը կատարում է գրառում «Ֆիզիկական վիճակ» և հաստատում է անձնական ստորագրությամբ:

Նշված ընտրողի փոխարեն քվեաթերթիկը (քվեաթերթիկները) լրացնում, հատուկ ծրարի մեջ տեղադրում և ծրարը գցում է քվեատուփի մեջ, ընտրողի ներկայությամբ նրա կողմից ընտրված անձը (բացի. Ընտրական հանձնաժողովի անդամից, թեկնածուից, ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցչից և դիտորդից) (Վրաստանի Կենտրոնական Ընտրական հանձնաժողովի 2012 թվականի հուլի 21-ի №20/2012 որոշում):

Շրջիկ քվեատուփն ուղեկցող հանձնաժողովի անդամները քվեարկության շենք վերադառնալուց հետո, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարին պետք է փոխանցեն չօգտագործված քվեաթերթիկները և հատուկ ծրարները: Հանձնաժողովի քարտուղարը նման քվեաթերթիկների և հատուկ ծրարների անկյունը պետք է կտրի, գրի «վնասված է» և հանձնաժողովի նախագահի ստորագրությունից հետո առանձին պահի:

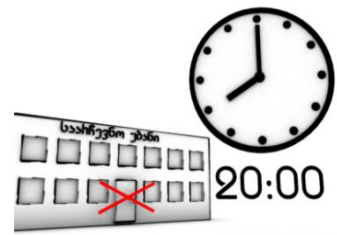
Քվեարկության գործընթացի ժամանակավոր ընդհատում

Եթե որևէ հանգամանք խոչընդոտում է քվեարկության գործընթացի ընթացքին, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը պարտավոր է այդ մասին անհապաղ տեղեկացնել տարածքային ընտրական հանձնաժողովին և սպասել համապատասխան ցուցմունքներին:

Գլուխ III. Ընտրական տեղամասի փակում, քվեարկության արդյունքների ամփոփում

Ընտրական տեղամասի փակում

Քվեարկության ընթացակարգը ավարտվում և քվեարկության շենքը փակվում է 20:00 ժամին: Այդ ժամին հերթում կանգնած ընտրողները կարող են ձայն տալ: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի հանձնարարությամբ հանձնաժողովի անդամներից մեկը հաշվարկում է հերթում կանգնած ընտրողների ազգանունները և անունները և նրանց թվաքանակը հայտնում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին, իսկ հանձնաժողովի քարտուղարը Գրառումների գրքում նշում է հերթում կանգնած ընտրողների թվաքանակը: Վերջին ընտրողի ձայն տալուց անմիջապես հետո քվեարկությունը հայտարարվում է ավարտված, որից հետո տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը զմռսում է քվեատուփի ձեղքը (*Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 65.8*):

Ուշադրություն!

- ▶ Բացառիկ դեպքում ստեղծված տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը կարող է քվեարկությունը ավարտված հայտարարել մինչև ժամը 20-ը ցանկացած ժամանակ, եթե քվեարկությանը մասնակցել են ընտրողների ցուցակում մտցված բոլոր ընտրողները:
- ▶ Քվեարկության ավարտից հետո բացառիկ դեպքում ստեղծված տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը զմռսում է քվեատուփի ձեղքը, ընտրացուցակը, չօգտագործված և վնասված ընտրական քվեաթերթիկները (մինչև քվեաթերթիկների օմոսումը կտրվում է անկումն):

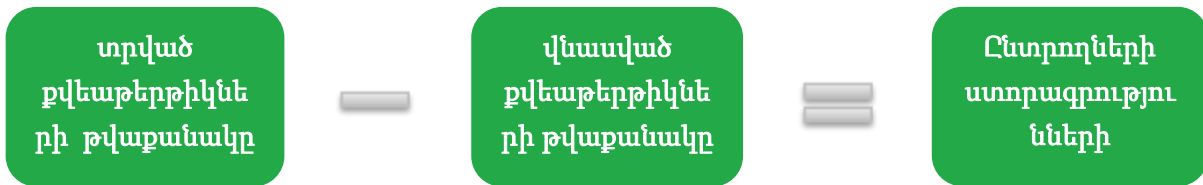
Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը պետք է ապահովի, որ բոլոր անձինք, բացի ձայները հաշվելիս քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձանցից, թողնեն ընտրական տեղամասը: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը քվեարկության օրվա Գրառումների գրքում պետք է գրանցի ձայների հաշվման ժամանակ քվեարկության շենքում գտնվող անձանց ով լինելը:

Ուշադրություն!

Քվեարկության շենքի փակումից հետո բացառիկ դեպքում ստեղծված տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ներկայացուցիչները, տարածքային ընտրական հանձնաժողովի կողմից նախապես որոշված ընտրական տեղամասի շենքում պետք է մտցնեն բացառիկ դեպքում ստեղծված ընտրատեղամասի քվեատուփը և գմուսված ընտրական փաստաթղթերը:

Ընտրական տեղամասի սարքավորում ձայները հաշվելու ընթացակարգի համար

Քվեարկության ավարտից հետո հանձնաժողովի նախագահը գնում է յուրաքանչյուր գրանցողի մոտ, ովքեր հանձնաժողովի նախագահի ցուցմունքով (մինչև քվեարկության ավարտը գրանցողների կողմից գրված բացատրագրերում (այդպիսինի գոյության դեպքում) նշված տվյալների հաշվառումով) հաշվում են.

Ուշադրություն!

- ▶ Եթե հավասարություն չի ստացվում, գրանցողը նորից պետք է վերահաշվի և ճշգրտի թվաքանակը: Եթե հավասարություն կրկին չի ստացվում, գրանցողը պետք է գրի բացատրագիր (նշելով պատճառը), որը պետք է կցվի ամփոփիչ արձանագրություններին:
- ▶ Գրանցողների բացատրագրերում (այդպիսինի գոյության դեպքում) նշված տվյալները պետք է ի նկատի առնվեն քվեարկության ամփոփիչ արձանագրությունները կազմելիս:

Քվեարկության ավարտից հետո տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց ներկայությամբ, հանձնաժողովի և ընտրողներին գրանցողի կնիքներին անում է երկրորդ հատվածախուցը: Հատվածախուցով կնիքների նմուշը արտացոլվում է Գրառումների գրքում (*Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 67.1*):

Հանձնաժողովի նախագահը քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց ներկայությամբ, հանձնաժողովի անդամներից վիճակահանությամբ ընտրում է առնվազն երեք հաշվողի, իսկ դիտորդները իրենց կազմից, փոխահամաձայնությամբ ընտրում են երկու դիտորդից ոչ ավելի: Եթե դիտորդները համաձայնության չեն գալիս, նրանցից երկու դիտորդ վիճակահանությամբ կբացահայտի հանձնաժողովի նախագահը (*Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 67.1*):

Հաշվողներին բացահայտելու վիճակահանությունը ընթանում է հետևյալ կարգի պահպանությամբ. տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը՝

- ▶ Վերլուծում է, թե հանձնաժողովի քանի անդամ է մասնակցում վիճակահանության գործընթացին,
- ▶ Նրանց թվաքանակին համապատասխան պատրաստում է մեկ ձևի և տեսակի թերթիկներ,
- ▶ Թերթերի վրա, միննույն գրչով գրում է գործառույթի անվանումը «Առաջին հաշվող», «Երկրորդ հաշվող», «Երրորդ հաշվող»,
- ▶ Վիճակահանության թերթերը վավերացնում է հանձնաժողովի հատուկ կնիքով,
- ▶ Թերթերը ծալում է այնպես, որ անհնար լինի տեքստի ընթերցումը և տեղադրում է սեղանի վրա:

Վիճակահանությանը մասնակցող հանձնաժողովի անդամները մեկ-մեկ վերցնում են վիճակահանության թերթիկները: Վիճակահանության արդյունքները հանձնաժողովի քարտուղարը մտցնում է Գրառումների գրքի 3-րդ էջում (*Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 61.2.4*):

Ընտրական տեղամասում գտնվող ներկայացուցիչներից հանձնաժողովի նախագահը վիճակահանությամբ բացահայտում է 2 ներկայացուցչից ոչ ավելի, ովքեր հանձնաժողովի անդամներից վիճակահանությամբ բացահայտված հաշվողների հետ միասին մասնակցում են իսկական կամ/և անվավեր ընտրական քվեաթերթիկների հաշվման գործընթացին (*Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 67.2*):

Ուշադրություն!

Վիճակահանությանը չեն մասնակցում այն ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչները, որոնց կողմից նշանակված հանձնաժողովի անդամները հանդիսանում են վիճակահանությամբ բացահայտված հաշվողներ (*Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 67.2*):

Հանձնաժողովի նախագահը և հաշվողները ընտրական տեղամասը նախապատրաստում են ձայները հաշվելու ընթացակարգի համար .

- ▶ Հաշվողները տեղ են զբաղեցնում սեղանի մի կողմում,
- ▶ Հանձնաժողովի նախագահը տեղը զբաղեցնում է այնպես, որ կարողանա տեսնել բոլոր հաշվողներին,
- ▶ Հանձնաժողովի քարտուղարը տեղ է գրավում նախագահի կողքին և լրացնում է Գրացումների գիրքը,

- ▶ Քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող մնացած անձինք տեղեր են գրավում սեղանից (հաշվողներից) երկու մետր հեռավորությամբ (*Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 68.3*):

Հանձնաժողովի նախագահը հաշվողների սեղանին պետք է դնի.

- ▶ Համընդհանուր ընտրացուցակը, հատուկ ցուցակը, շրջիկ քվեատուփի ցուցակը,
- ▶ Չօգտագործված ընտրական քվեաթերթիկները,
- ▶ Վնասված ընտրական քվեաթերթիկները,
- ▶ Հիմնական և շրջիկ քվեատուփերը,
- ▶ Համեմատության համար պահված ստուգողական թերթը,
- ▶ Մոմեր, լապտեր (էլեկտրաէներգիայի կտրվելու դեպքի համար),
- ▶ Մանրահաշվիչ:

Մինչև քվեատուփի բացումը անցկացվելիք ընթացակարգեր

(*Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 67*)

Հաշվողները հերթականությամբ հաշվում են քվեարկությանը մասնակից ընտրողների ընդհանուր թվաքանակությունը (*Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 67.3*).

- ▶ Հանընդհանուր ընտրացուցակի համաձայն,
- ▶ Հատուկ ցուցակի համաձայն,
- ▶ Շրջիկ քվեատուփի ցուցակի համաձայն:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը արդյունքները անմիջապես մտցնում է ցուցադրական արձանագրություններում և Գրատումների գրքում:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը կտրում է չօգտագործված ընտրական քվեաթերթիկների անկյունը: Չօգտագործված և վնասված ընտրական քվեաթերթիկները կապում է առանձին-առանձին փաթեթներով: (*Ընտրական օրենսգիրք - 67.4*):

Ընտրողների ցուցակների, վնասված և չօգտագործված ընտրական քվեաթերթիկների զմռսում

(*Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 67.3; 67.4*).

Հանձնաժողովի քարտուղարը առանձին-առանձին զմռսում է.

- ▶ Համընդհանուր ընտրացուցակները,

- ▶ Հատուկ ցուցակը,
- ▶ Շրջիկ քվեատուփի ցուցակը,

Հաշվողները առանձին-առանձին զմուռում են .

- ▶ Չօգտագործված ընտրական քվեաթերթիկները,
- ▶ Վնասված ընտրական քվեաթերթիկները,

Հաշվողները յուրաքանչյուր փաթեթի վրա նշում են ընտրական տեղամասի անվանումը և համարը, ընտրական փաստաթղթերի տեսակը: Ծրարը ստորագրում են հաշվողները և հանձնաժողովի նախագահը:

Շրջիկ քվեատուփի բացում

(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 68.1,2,4)

Հանձնաժողովը նախ և առաջ բացում է շրջիկ քվեատուփը:

Հանձնաժողովի նախագահը, հանձնաժողովի անդամների և քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց ներկայությամբ, ստուգում է քվեատուփի վրա գնումսի ամբողջականությունը:

Ուշադրություն!

Եթե գնումսի ամբողջականությունը խախտված հայտնվի, բայց հանձնաժողովը գտնի, որ դա չի առաջացնում օրենքի պահանջների խախտում, հանձնաժողովի կարգադրությամբ շարունակվում է քվեարկության արդյունքների ամփոփման ընթացակարգը: Հակառակ դեպքում քվեատուփը զմուռվում է և տեղաասային ընտրական հանձնաժողովի կարգադրության հետ միասին անմիջապես փոխանցվում է վերադաս տարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

Հաշվողները շրջիկ քվեատուփում եղած հատուկ ծրարները տեղավորում են սեղանի վրա, որից հետո.

- ▶ Ստուգում են շրջիկ քվեատուփում ստուգողական թերթի գոյությունը,
- ▶ Տուփում գոյություն ունեցող ստուգողական թերթը համեմատում են հանձնաժողովում համեմատության նպատակով պահված ստուգողական թերթի հետ,
- ▶ Եթե խախտում չի բացահայտվում, հանձնաժողովի նախագահը ցուցմունք է տալիս հաշվողներին՝ ժամանակավորապես հատուկ ծրարները վերադարձնեն շրջիկ քվեատուփի մեջ:

Ուշադրություն!

Եթե շրջիկ քվեատուփում չի հայտնվում ստուգողական թերթը, կամ ստուգողական թերթերի միջև բացահայտվում է տարբերություն, բոլոր հատուկ ծրարները և ընտրական քվեաթերթիկները հավաքվում են փաթեթով, գրվում է «Անվավեր է»: Ընտրական տեղամասում քվեարկության և ձայները հաշվելու ընթացակարգերի ավարտվելուց հետո փաստաթղթերը փոխանցվում են տարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

Հիմնական քվեատուփի բացում

(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 68.1,2,5)

Հանձնաժողովի նախագահը, հանձնաժողովի անդամների և քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց ներկայությամբ, ստուգում է քվեատուփի գմուռսի ամբողջականությունը:

Ուշադրություն!

Եթե գմուռսի ամբողջականությունը խախտված հայտնվի, բայց հանձնաժողովը գտնի, որ դա չի առաջացնում օրենքի պահանջների խախտում, հանձնաժողովի կարգադրությամբ շարունակվում է քվեարկության արդյունքների ամփոփման ընթացակարգը: Հակառակ դեպքում քվեատուփը զմռսվում է և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կարգադրության հետ միասին անմիջապես փոխանցվում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

Հաշվողներ.

- ▶ Հիմնական քվեատուփում գոյություն ունեցող հատուկ ծրարները և ընտրական քվեաթերթիկները տեղադրում են սեղանի վրա,
- ▶ Ստուգում են հիմնական քվեատուփում ստուգողական թերթի գոյությունը և այն համեմատում են հանձնաժողովում համեմատության նպատակով պահված ստուգողական թերթի հետ:

Ուշադրություն!

Եթե ստուգողական թերթերի միջև բացահայտվում է տարբերություն կամ հիմնական քվեատուփում չի հայտնվի ստուգողական թերթը, բոլոր հատուկ ծրարները և ընտրական քվեաթերթիկները փաթեթավորվում են, զմռսվում, կազմվում է համապատասխան արձանագրություն և անմիջապես փոխանցվում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

Բացառիկ դեպքում ստեղծված ընտրական տեղամասի քվեատուփի բացում

(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 67.7-8)

Բացառիկ դեպքում ստեղծված ընտրական տեղամասի քվեատուփը (այդպիսինի գոյության դեպքում) բացվում է այն բանից հետո, երբ բացվում են հիմնական ընտրական տեղամասի շրջիկ և հիմնական քվեատուփերը:

Եթե քվեատուփը (տուփերը) բացելիս խախտում չի բացահայտվում, հաշվողները միմյանց են խառնում հիմնական, շրջիկ և բացառիկ դեպքում ստեղծված ընտրական տեղամասի (այդպիսինի գոյության դեպքում) քվեատուփերից դուրս թափված հատուկ ծրարները և սկսում են ընտրական քվեաթերթիկների հաշվումը:

Ձայները հաշվելու ընթացակարգ

Հաշվողները զբաղեցնում են տեղ սեղանի մեկ կողմում, նրանց կողքին կանգնում են դիտորդներից բացահայտված երկու դիտող և վիճակահանությամբ բացահայտված ընտրական սուբյեկտի երկու ներկայացուցիչ:

Ընտրական քվեաթերթիկների տեսակավորում

(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 69)

Առաջին հաշվող.

- ▶ Հատուկ ծրարից հանում է ընտրական քվեաթերթիկը,
- ▶ Հայտարարում է ում է տրված ձայնը,
- ▶ Միատեսակ ընտրական քվեաթերթիկը փոխանցում է երկրորդ հաշվողին, երկրորդ տեսակինը՝ երրորդ հաշվողին և այլն,
- ▶ Հատուկ ծրարը դնում է առանձին:

Հաշվողները առանձին-առանձին դարսում են.

- ▶ Յուրաքանչյուր ընտրական սուբյեկտին տված ձայները,
- ▶ Անվավեր ճանաչված քվեաթերթիկները,
- ▶ Կասկածելի համարված քվեաթերթիկները:

Սահմանված նմուշի ընտրական քվեաթերթիկը միայն այն դեպքում է համարվում անվավեր, եթե.

- ▶ Հատուկ ծրարը սահմանված նմուշի չէ,
- ▶ Հատուկ ծրարում հայտնաբերվեց սահմանված քանակությունից ավելի ընտրական քվեաթերթիկ,

- ▶ Ընտրական քվեաթերթիկը քվեատուփում հայտնվեց առանց հատուկ ծրարի,
- ▶ Ընտրական քվեաթերթիկը վկայագրված չէ ընտրողներին գրանցողի ստորագրությամբ և հատուկ կնիքով,
- ▶ Անհնար է այն բանի որոշումը, թե ընտրողը ո՞ր ընտրական սուբյեկտին է տվել ձայնը,
- ▶ Ընտրական քվեաթերթիկը հատկացված էր այլ ընտրական տեղամասի (այդպիսի քվեաթերթիկները կապվում են առանձին փաթեթով և դրանց թվաքանակը նշվում է միայն Գրառումների գրքում): Նշված տվյալները արձանագրության մեջ չեն մտցվում:

Ընտրական քվեաթերթիկների տեսակավորումը ավարտելուց հետո, հանձնաժողովը քննարկում և քվեարկությամբ վճռում է կասկածելի համարվող քվեաթերթիկների վավերականության հարցը:

Վավերական համարվող ընտրական քվեաթերթիկը հանձնաժողովի նախագահը դնում է վավերական քվեաթերթիկների տրցակում (Ընտրական սուբյեկտին տված ձայնի համաձայն), իսկ անվավեր համարված ընտրական քվեաթերթիկը՝ անվավեր համարված ընտրական քվեաթերթիկների տրցակում:

Ընտրական քվեաթերթիկների հաշվում

Քվեաթերթիկների տեսակավորումից հետո հանձնաժողովի նախագահը հաշվողներին ցուցմունք է տալիս հաշվել.

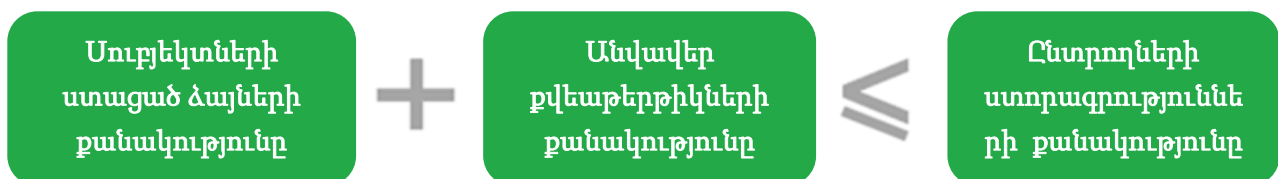
- ▶ Անվավեր համարված քվեաթերթիկները,
- ▶ Յուրաքանչյուր ընտրական սուբյեկտին տրված ձայները:

Ուշադրություն!

Ընտրական սուբյեկտին պատկանող ամեն 10 ընտրական քվեաթերթիկ կապվում է մետաղյա կապիչով և ամեն տրցակի վրա, ինչպես լրիվ, այնպես էլ ոչ լրիվ, գրվում է կապված ընտրական քվեաթերթիկների քանակությունը: Այս կապոցները, իրենց հերթին կապվում են տրցակով:

Հանձնաժողովի նախագահը հայտարարում է յուրաքանչյուր ընտրական սուբյեկտի ստացած ձայների քանակությունը: Հանձնաժողովի քարտուղարը նախագահի հետ միասին, տվյալների ճշտությունը վերստուգելու նպատակով ստուգում է.

Եթե հավասարություն չի կազմվում, հանձնաժողովի նախագահը հաշվողներին ցուցմունք է տալիս վերահաշվել տվյալները: Արդյունքները հանձնաժողովի քարտուղարը մտցնում է Գրառամների գրքի և ցուցադրական արձանագրության մեջ:

Ընտրական քվեաթերթիկների գմտում

(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 69.6,9)

Ընտրական քվեաթերթիկները հաշվելուց հետո հանձնաժողովի նախագահը հաշվողներին ցուցմունք է տալիս գմտել առանձին-առանձին ծրարում:

- ▶ Անվավեր քվեաթերթիկները (դրանց վրա գրվում է «Անվավեր է:»),
- ▶ Ընտրական սուբյեկտին պատկանող ընտրական քվեաթերթիկների տրցակը:

Ուշադրություն!

Ընտրական սուբյեկտին պատկանող ընտրական քվեաթերթիկների տրցակին պետք է գրվի ընտրական տեղամասի անվանումը և համարը, ընտրական սուբյեկտի տվյալները (անվանում, անուն և ազգանուն) և նրա ստացած ձայների քանակությունը, ինչպես նաև այս տրցակում դրված ընտրական քվեաթերթիկների քանակությունը:

Յուրաքանչյուր ծրարի վրա հաշվողները գրում են տարածքի և տեղամասի համարը, ընտրական քվեաթերթիկների տեսակը և քանակությունը: Ծրարի գմտման գծի վրա ստորագրում են հաշվողները և հանձնաժողովի նախագահը:

Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության կազմում

(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 71)

Հանձնաժողովի քարտուղարը, նախագահի հետ համաձայնությամբ, լրացնում է քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունը և գրանցում է Գրանցամատյանում:

Ուշադրություն!

- ▶ Գրանցողների բացատրագրերում (այդպիսինի գոյության դեպքում) նշված տվյալները ի նկատի պետք է առնվեն քվեարկության ամփոփիչ արձանագրությունը կազմելիս:
- ▶ Հանձնաժողովի ամեն անդամ պարտավոր է ստորագրել քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունը:
- ▶ Եթե հանձնաժողովի անդամը չի համաձայնում ամփոփիչ արձանագրությունում մտցված տվյալներին, նա իրավունք ունի արձանագրությանը կցել գրավոր տարբերվող կարծիքը, բայց պարտավոր է ստորագրել արձանագրությունը:
- ▶ Արգելվում է ամփոփիչ արձանագրությունում ուղղել մտցված տվյալները:
- ▶ Միայն ուղղելու համար ամփոփիչ արձանագրությունում համապատասխան տվյալի երկայնքով արվում է գրություն «Ուղղված է» և կազմվում է ուղղման արձանագրություն:

Ամփոփիչ արձանագրության հրապարակայնություն

(Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 71.8)

Ընտրական հանձնաժողովը պարտավոր է քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության պատճեն փակցնել հրապարակային ծանոթության համար:

Հանձնաժողովը արձանագրության պատճեն, կցված հանձնաժողովի անդամների տարբերվող կարծիքներով, պահանջի դեպքում անհապաղ փոխանցում է ընտրական սուբյեկտի ներկայացուցիչներին կամ կուսակցությունների կողմից նշանակված տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամին և դիտորդական կազմակերպության դիտորդներին:

Արձանագրության պատճեն պետք է վկայագրվի հանձնաժողովի կնիքով և հանձնաժողովի նախագահի և քարտուղայի ստորագրություններով: Արձանագրության պատճեն ստանալը ստացող անձը հաստատում է Գրառումների գրքում ստորագրությամբ:

Հանձնաժողովը պարտավոր է քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունը, ուղղումների արձանագրության և գրանցողների գրավոր բացատրագրերի հետ միասին (այդպիսինի գոյության դեպքում) անմիջապես ուղարկել ԿԸՀ-ին:

Գրանցամատյանի, Գրառումների գրքի գմշում, ընտրական փաստաթղթերի փոխանցում տարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

Բոլոր ընթացակարգերի ավարտումից հետո փակվում են հանձնաժողովի Գրանցամատյանը և Գրառումների գիրքը, այն ստորագրում են հանձնաժողովի նախագահը և քարտուղարը և այն հաստատվում է հանձնաժողովի կնիքով:

Հանձնաժողովը գմշում է.

- ▶ Գրառումների գիրքը և դիմում/բողոքները,
- ▶ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի հատուկ կնիքը:

Ուշադրություն !

Ամփոփիչ արձանագրությունը չի գմշվում:

Հանձնաժողովի լիազորված անձինք տարածքային ընտրական հանձնաժողովին փոխանցում են գույքը և ընտրական փաստաթղթերի արկղը/տուպրակը, որտեղ տեղադրված են գմշած ընտրական փաստաթղթերը: Այդ կապակցությամբ կազմվում է ընդունման-հանձնման ակտ: Ընդունման-հանձնման ակտը ստորագրում են ընտրական փաստաթղթեր տվող և ընդունող անձինք, որից հետո յուրաքանչյուրին հանձնվում է

ակտի մեկական օրինակ:

Մաս IV

Քվեարկության օրվա դիմում/բողոքներ

Գլուխ I. Քվեարկության օրվա դիմում/բողոքների գրանցում

Տեղամասային և վերադաս տարածքային ընտրական հանձնաժողովում կուսակցության/ընտրական դաշինքի, ընտրողների նախաձեռնողական խմբի ներկայացուցիչը, դիտորդը իրավունք ունի.

- ▶ Դիմում/բողոքը հանձնել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին, նրա տեղակալին կամ հանձնաժողովի քարտուղարին (Հավելված №5):
- ▶ Քվեարկության օրը (հոկտեմբերի 1), ընտրական ընթացակարգի կապակցությամբ բողոքները, գանգատները և դիտողությունները արտացոլել Գրառումների գրքում (10-րդ և հաջորդ էջերում),

Ուշադրություն!

- ▶ Ոչ ոք իրավունք չունի խանգարել քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձին Գրառումների գրքում մտցնելու գանգատ, դիտողություն կամ բողոք (*Ընտրական օրենսգիրք - Հոդված 62.10*):
- ▶ Գրառումների գրքում գրառում կատարող անձը պարտավոր է նշել իր ազգանունը, անունը և հասցեն (Վրաստանի քաղաքացու Անձը հաստատող վկայականի համաձայն):

Հանձնաժողովի քարտուղարը դիմում/բողոքը գրանցում է անցկացնում Գրանցամատյանում մուտքագրված փաստաթղթերի մասում և դիմումատուին տալիս է տեղեկանք (քարտուղարը տեղեկանքը մինչև տալը պետք է գրանցում անցկացնի Գրանցամատյանի տրված փաստաթղթերի մասում և գրառումների գրքում), որտեղ նշվում է ընդունելու ամսաթիվը, ժամանակը և գրանցման համարը: Տեղեկանքը քարտուղարը վկայագրում է ստորագրությամբ (Հավելված №6):

Բողոքների գրանցման գործընթացի դիտարկում

Բողոքների գրանցման գործընթացը դիտարկելու նպատակով տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, ընտրական տեղամասում գտնվող ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչներից վիճակահանությամբ հայտնաբերում է երկու ներկայացուցիչ ոչ ավելի: Ներկայացուցիչների կողմից խախտում ֆիքսելու դեպքում հանձնաժողովն ընդունում է որոշում բողոքը գրանցելու կապակցությամբ:

Ուշադրություն!

- ▶ Վիճակահանությամբ բացահայտված ներկայացուցիչները և բողոքները գրանցողը (հանձնաժողովի քարտուղար) չի կարող լինել միննույն կուսակցության/ընտրական դաշինքի կողմից նշանակված անձ:

Դիմում/բողոքների վրա թերության հաստատման կարգը

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը, նախագահը կամ նախագահի տեղակալը դիմում/գանգատ ներկայացնողին հաստատում է թերությունը և սահմանում է բանական ժամկետ այն ուղղելու համար, եթե դիմումը/բողոքը չի պարունակում.

- ▶ Դիմումի/բողոքի կազմման ամսաթիվը և ժամանակը,
- ▶ Դիմումատուի/բողոքողի անունը, ազգանունը և գրանցման վայրը,
- ▶ Ընտրական տեղամասի համարը,
- ▶ Վկայի գոյության դեպքում՝ նրա անունը, ազգանունը և գրանցման վայրը:

Դիմումատուն սահմանված ժամկետում իրավունք ունի ուղղել թերությունը համանման դիմում/բողոք ներկայացնելու ճանապարհով կամ ներկայացնել նոր դիմում (որտեղ կնշվեն այն տվյալները, որոնց պատճառով էլ հաստատվեց թերություն):

Հանձնաժողովի քարտուղարը Գրանցամատյանում նշում է «Թերություն» գրությունը: Գրության երկայնքով ստորագրում են դիմում/բողոք ներկայացնողը և հանձնաժողովի քարտուղարը:

Ուշադրություն.

Թերությունը լրացնելու ժամկետը սահմանվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարի և դիմում/բողոք ներկայացնող անձի համաձայնության հիման վրա: Թերությունը լրացնելու ժամկետի մասին կողմերի անհամաձայնության դեպքում, ժամկետը միանձնյա սահմանում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարը:

Թերությունը լրացնելու դեպքում, հանձնաժողովի քարտուղարը Գրանցամատյանում գրում է «Լրացված է», թերությունը լրացնելու ճիշտ ժամանակի և ամսաթվի նշմամբ: Գրության երկայնքով ստորագրում են դիմում/բողոք ներկայացնողը և հանձնաժողովի քարտուղարը:

Ուշադրություն.

Սահմանված ժամկետում թերությունը չուղղելու դեպքում դիմում/բողոքը չի քննարկվի, ինչի մասին տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը արձակում է կարգադրություն (կարգադրության վերնագրում պետք է մատնանշվի առանց քննարկման թողնելու կոնկրետ պատճառը):

Գլուխ II. Արձագանքում քվեարկության օրվա դիմում/բողոքին

Դիմում/բողոքի մասին, որը վերաբերում է քվեարկության օրվա ժամը 7-ից մինչև քվեատուփի բացումը անցկացված ընթացակարգերի խախտմանը, հանձնաժողովի նախագահը պարտավոր է անհապաղ համապատասխանաբար արձագանքել և արմատախիլ անել գոյություն ունեցող խախտումը: Խախտումը արմատախիլ անելու դեպքում կատարվում է համապատասխան գրություն «Խախտումը արմատախիլ է արված» և ճիշտ ժամանակի նշումով մտցվում է Գրառումների գրքի մեջ:

Դիմում/բողոքը, որը վերաբերում է ձայների հաշվմանը և քվեարկության արդյունքների ամփոփման ընթացակարգի խախտմանը, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը չի քննարկում և քվեարկության օրվանից 3 օրացույցային օրվա ընթացքում փոխանցում է տարածքային ընտրական հանձնաժողովին:

Ներկայացված դիմում/բողոքը չի քննարկվի և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը կարձակի կարգադրություն դիմում/բողոքը առանց քննարկելու թողնելու մասին, եթե.

- ▶ Դիմում/բողոքը կազմվել է ոչիրավասու անձի կողմից,

- ▶ Դիմում/բողոքում չի նշված խախտման էությունը և այն կատարելու ժամանակը
- ▶ Դիմում/բողոքը ընտրական հանձնաժողովին հանձնվեց օրենքով պահանջված ժամկետների խախտումով (կարգադրության վերնագրում պետք է մատնանշվի առանց քննարկելու թողնելու կոնկրետ պատճառը):
- ▶ Սահմանված ժամկետում չուղղվեց ներկայացված դիմում/բողոքի թերությունը:

Կարգադրության վերնագրում պետք է մատնանշվի դիմում/բողոքը առանց քննարկելու թողնելու կոնկրետ պատճառը:

№ _____ ընտրատարածքի

№ _____ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի

Նիստի արձանագրություն № _____

_____ 2012 թ.

_____ (քաղաք, ավան, գյուղ)

Նիստին ներկա էին.

(անուն, ազգանուն)

- 1.....2. ....
- 3.....4. ....
- 5.....6. ....
- 7.....8. ....
- 9.....10. ....
- 11.....12. ....
- 13.....

Ներկա էին նաև.

Մինչև հանձնաժողովի նախագահ ընտրելը, նիստը նախագահում էր տարեց անդամը

Լսեցին. Նիստի նախագահը նիստը բացված հայտարարեց և հանձնաժողովին ծանոթացրեց օրակարգի նախագծին:

Կարծիք արտահայտեցին. _____

Նիստի նախագահը քվեարկության դրեց օրակարգի նախագիծը:

Քվեարկության արդյունքները.

Կողմ _____

Դեմ _____

(Քվեարկությանը ներկա էր հանձնաժողովի _____անդամ)

Օրակարգը հաստատվեց հետևյալ տեսքով.

Օրակարգ.

- 1. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի ընտրության մասին:
- 2.Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալի ընտրության մասին:
- 3. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարի ընտրության մասին:
- 4. Այլ հարցեր:

1. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի ընտրության մասին:

Լսեցին. Հանձնաժողովի առնվազն 2 անդամի, _____ և _____ առաջարկությունը հանձնաժողովի նախագահի պաշտոնին _____ թեկնածությունը անվանելու վերաբերյալ:
Հանձնաժողովի առնվազն 2 անդամի _____ և _____ առաջարկությունը հանձնաժողովի նախագահի պաշտոնին _____ այլ ընտրական (ուրիշ) թեկնածություն անվանելու մասին:

Կարծիք արտահայտեցին. _____

Նիստի նախագահը քվեարկության դրեց առաջարկությունը № _____
Ընտրատարածքի № _____ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահ _____ ընտրելու մասին:

Անվանական քվեարկության արդյունքները.

_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ

կողմ _____

դեմ _____

(Քվեարկությանը ներկա էր հանձնաժողովի _____ անդամ)

Նիստի նախագահը քվեարկության դրեց առաջարկությունը № _____

Ընտրատարածքի № _____ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահ _____ ընտրելու մասին (այն դեպքում, եթե անվանվեց նախագահի այլ թեկնածու):

Անվանական քվեարկության արդյունքները.

_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ

կողմ –

դեմ _

(Քվեարկությանը ներկա էր հանձնաժողովի _____ անդամ)

Ընդունվեց կարգադրություն № _____ Ընտրատարածքի № _____
_____ Տեղամասային _____ ընտրական _____ հանձնաժողովի
նախագահ _____ ընտրելու մասին (կցվում է):

Նիստը նախագահում է հանձնաժողովի նախագահ _____

2.Տեղամասասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ ընտրելու մասին.

Լսեցին. Հանձնաժողովի առնվազն 2 անդամի _____ և _____ առաջարկությունը հանձնաժողովի նախագահի տեղակալի պաշտոնին _____ թեկնածությունը անվանելու վերաբերյալ:

Հանձնաժողովի առնվազն 2 թեկնածուի _____ և _____ առաջարկությունը հանձնաժողովի նախագահի տեղակալի պաշտոնին _____ այլընտրական (ուրիշ) թեկնածություն անվանելու վերաբերյալ:

Կարծիք արտահայտեցին. _____

Հանձնաժողովի նախագահը քվեարկության դրեց առաջարկությունը № _____

Ընտրատարածքի № _____ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ _____ ընտրելու մասին:

Անվանական քվեարկության արդյունքները.

_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ

Կողմ –

Դեմ –

Քվեարկությանը ներկա էր հանձնաժողովի _____ անդամ)

Հանձնաժողովի նախագահը քվեարկության դրեց առաջարկություն № __ _____

Ընտրատարածքային № __ _____ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ _____ ընտրելու մասին (եթե անվանվեց տեղակալի այլ թեկնածություն):

Անվանական քվեարկության արդյունքները

_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ

կողմ –

դեմ _

Քվեարկությանը ներկա էր հանձնաժողովի _____ անդամ)

Ընդունվեց կարգադրություն № _____ Ընտրատարածքի № _____
Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ _____
_____ ընտրելու վերաբերյալ (կցվում է):

3. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղար ընտրելու վերաբերյալ:

Լսեցին . Կուսակցությունների կողմից նշանակված հանձնաժողովի առնագն 2 անդամի (բացի նախորդ խորհրդարանային ընտրություններում լավագույն արդյունքներ ունեցող կուսակցության կողմից նշանակված անդամից) _____

_____ և _____
առաջարկությունը _____ հանձնաժողովի քարտուղարի պաշտոնին
_____ թեկնածությունը անվանելու մասին:

Կուսակցությունների կողմից նշանակված հանձնաժողովի առնագն 2 անդամի (բացի նախորդ խորհրդարանային ընտրություններում լավագույն արդյունքներ ունեցող կուսակցության կողմից նշանակված անդամից) _____

_____ և _____ առաջարկությունը
հանձնաժողովի քարտուղարի պաշտոնին _____ այլընտրական
(այլ) թեկնածություն անվանելու մասին:

Կարծիք արտահայտեցին. _____

Հանձնաժողովի նախագահը քվեարկության դրեց առաջարկություն № _____

Ընտրական տարածքի № _____ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղար _____ ընտրելու մասին: (Քվեարկությանը մասնակցում են կուսակցությունների կողմից նշանակված անդամները, բացի նախորդ խորհրդարանային ընտրություններում լավագույն արդյունքներ ունեցող կուսակցության կողմից նշանակված անդամից):

Անվանական քվեարկության արդյունքները.

_____ կողմ _____ դեմ
_____ կողմ _____ դեմ
_____ կողմ _____ դեմ
_____ կողմ _____ դեմ
_____ կողմ _____ դեմ
_____ կողմ _____ դեմ

կողմ –

դեմ _

Քվեարկությանը ներկա էր հանձնաժողովի _____ անդամ)

Հանձնաժողովի նախագահը քվեարկության դրեց առաջարկությունը № _____

Ընտրական տարածքի № _____ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղար _____ ընտրելու մասին: (Քվեարկությանը մասնակցում են կուսակցությունների կողմից նշանակված անդամները, բացի նախորդ խորհրդարանային ընտրություններում լավագույն արդյունքներ ունեցող կուսակցության կողմից նշանակված անդամից):

(Եթե անվանվեց քարտուղարի այլ թեկնածություն)

Անվանական քվեարկության արդյունքները.

_____ կողմ _____ դեմ
_____ կողմ _____ դեմ
_____ կողմ _____ դեմ
_____ կողմ _____ դեմ
_____ կողմ _____ դեմ
_____ կողմ _____ դեմ

կողմ –

դեմ _

Քվեարկությանը ներկա էր հանձնաժողովի _____ անդամ)

Ընդունվեց կարգադրություն № _____ Ընտրատարածքի № _____ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղար _____ ընտրելու վերաբերյալ (կցվում է):

4. Այլ և այլ:

Քննարկվելիք այլ հարցեր չեն ծագել:

Նիստի նախագահը նիստը հայտարարեց փակված:

Հանձնաժողովի նախագահ / _____ /

Հանձնաժողովի քարտուղար / _____ /

№ _____ Ընտրական տարածքի
№ _____ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի
Նիստի արձանագրություն № _____

_____ (քաղաք, ավան, գյուղ)

_____ 2012թ.

Նիստին ներկա էին.

(անուն, ազգանուն)

- 1. _____ 2. _____
- 3. _____ 4. _____
- 5. _____ 6. _____
- 7. _____ 8. _____
- 9. _____ 10. _____
- 11. _____ 12. _____
- 13. _____

Ներկա էին նաև.

Մինչև հաձնաժողովի նախագահի ընտրությունը, նիստը նախագահում էր տարեց անդամը _____

Լսեցին. Նիստի նախագահը նիստը հայտարարեց բացված և հանձնաժողովին ծանոթացրեց օրակարգի նախագիծը:

Կարծիք արտահայտեցին. _____

Նիստի նախագահը քվեարկության դրեց օրակարգի նախագիծը:

Քվեարկության արդյունքները.

Կողմ _____

Դեմ _____

(Քվեարկությանը ներկա էր հանձնաժողովի _____ անդամ)

Օրակարգը հաստատվեց հետևյալ տեսքով.

Օրակարգ`

- 5. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի ընտրության մասին:
- 6. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալի ընտրության մասին:
- 7. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարի ընտրության մասին:
- 8. Տարբեր հարցեր:

1. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի ընտրության մասին:

Լսեցին. Հանձնաժողովի առնվազն 2 անդամի, _____ և _____ առաջարկությունը հանձնաժողովի նախագահի պաշտոնին _____ թեկնածություն անվանելու վերաբերյալ:

Հանձնաժողովի առնվազն 2 անդամի _____ և _____ առաջարկություն հանձնաժողովի նախագահի պաշտոնին _____ այլընտրական (այլ) թեկնածություն անվանելու վերաբերյալ:

Կարծիք հայտնեցին. _____

Նիստի նախագահը քվեարկության դրեց առաջարկությունը № _____

Ընտրական տարածքի № _____ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահ _____ ընտրելու մասին:

Անվանական քվեարկության արդյունքները.

_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ

կողմ _____

դեմ _____

(Քվեարկությանը ներկա էր հանձնաժողովի _____ անդամ)

Նիստի նախագահը քվեարկության դրեց առաջարկությունը № _____

Ընտրական տարածքային № _____ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահ _____ ընտրելու մասին (այն դեպքում, եթե անվանվել է նախագահի այլ թեկնածություն):

Անվանական քվեարկության արդյունքները.

_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ

կողմ _____

դեմ _____

(Քվեարկությանը ներկա էր հանձնաժողովի _____ անդամ)

Ընդունվեց կարգադրություն № _____ Ընտրական տարածքի № _____ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահ _____ ընտրելու մասին (կցվում է):

Նիստը նախագահում էր հանձնաժողովի նախագահ _____

2. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ ընտրելու մասին:

Լսեցին. Հանձնաժողովի առնվազն 2 անդամի, _____ և _____ առաջարկությունը հանձնաժողովի նախագահի տեղակալի պաշտոնին _____ թեկնածությունը անվանելու վերաբերյալ:

Հանձնաժողովի առնվազն 2 անդամի _____ և _____ առաջարկությունը հանձնաժողովի նախագահի տեղակալի պաշտոնին _____ այլընտրական (այլ) թեկնածություն անվանելու վերաբերյալ:

Կարծիք հայտնեցին. _____

Նիստի նախագահը քվեարկության դրեց առաջարկությունը № _____

Ընտրական տարածքի № _____ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ _____ ընտրելու մասին:

Անվանական քվեարկության արդյունքները.

_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ

կողմ _____

դեմ _____

(Քվեարկությանը ներկա էր հանձնաժողովի _____ անդամ)

Նիստի նախագահը քվեարկության դրեց առաջարկությունը № _____

Ընտրական տարածքի № _____ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ _____ ընտրելու մասին (այն դեպքում, եթե անվանվել է նախագահի տեղակալի այլ թեկնածություն):

Անվանական քվեարկության արդյունքները.

_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ

կողմ _____

դեմ _____

(Քվեարկությանը ներկա էր հանձնաժողովի _____ անդամ)

Ընդունվեց կարգադրություն № _____ Ընտրական տարածքի № _____

_____ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ _____
_____ ընտրելու մասին (կցվում է):

3. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քատուղար ընտրելու մասին:

Լսեցին. Կուսակցությունների կողմից նշանակված հանձնաժողովի առնազն 2 անդամի (բացի նախորդ խորհրդարանային ընտրություններում լավագույն արդյունքներ ունեցող կուսակցության կողմից նշանակված անդամից) _____

_____ և _____
առաջարկությունը _____ հանձնաժողովի քարտուղարի _____ պաշտոնին
_____ թեկնածությունը առաջարկելու մասին:

Կուսակցությունների կողմից նշանակված հանձնաժողովի առնազն 2 անդամի (բացի նախորդ խորհրդարանային ընտրություններում լավագույն արդյունքներ ունեցող կուսակցության կողմից նշանակված անդամից) _____

_____ և _____
առաջարկությունը _____ հանձնաժողովի քարտուղարի _____ պաշտոնին
_____ այլընտրական (այլ) թեկնածություն անվանելու մասին:

Կարծիք

արտահայտեցին.

Հանձնաժողովի նախագահը քվեարկության դրեց առաջարկությունը № _____
_____ Ընտրական տարածքի № _____ տեղամասային
ընտրական հանձնաժողովի քարտուղար _____ ընտրելու մասին:
(Քվեարկությանը մասնակցում են կուսակցությունների կողմից նշանակված անդամները,
բացի նախորդ խորհրդարանային ընտրություններում լավագույն արդյունքներ ունեցող
կուսակցության կողմից նշանակված անդամից):

Անվանական քվեարկության արդյունքները.

_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ

կողմ –

դեմ _

(Քվեարկությանը ներկա էր հանձնաժողովի _____ անդամ)

Հանձնաժողովի նախագահը քվեարկության դրեց առաջարկությունը Ընտրական տարածքի № _____
_____ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղար _____

_____ ընտրելու մասին: (Քվեարկությանը մասնակցում են կուսակցությունների
կողմից նշանակված անդամները, բացի նախորդ խորհրդարանային ընտրություններում
լավագույն արդյունքներ ունեցող կուսակցության կողմից նշանակված անդամից):

(Եթե անվանվեց քարտուղարի այլ թեկնածություն)

Անվանական քվեարկության արդյունքները.

_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ

կողմ –

դեմ _

(Քվեարկությանը ներկա էր հանձնաժողովի _____ անդամ)

Հանձնաժողովի քարտուղարի ընտրության վերաբերյալ որոշում չընդունվեց:

Հանձնաժողովի նախագահը նորից քվեարկության դրեց առաջարկությունը № _____ Ընտրական տարածքի № _____ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղար _____ ընտրելու մասին (քվեարկությանը մասնակցում է հանձնաժողովի լրիվ կազմը):

Անվանական քվեարկության արդյունքները.

_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ

Կողմ –

Դեմ –

(Քվեարկությանը ներկա էր հանձնաժողովի _____ անդամ)

Հանձնաժողովի նախագահը նորից քվեարկության դրեց առաջարկությունը № _____
 _____ Ընտրական տարածքի № _____ տեղամասային
 ընտրական հանձնաժողովի քարտուղար _____ ընտրելու մասին:
 (Քվեարկությանը մասնակցում է հանձնաժողովի լրիվ կազմը): (Եթե անվանվեց քարտուղարի
 այլ թեկնածություն)

Անվանական քվեարկության արդյունքները.

_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ
_____ կողմ	_____ դեմ

Կողմ –

Դեմ –

(Քվեարկությանը ներկա էր հանձնաժողովի _____ անդամ)

Ընդունվեց կարգադրություն № _____ Ընտրական տարածքի № _____
 _____ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղար _____
 _____ ընտրելու վերաբերյալ (կցվում է):

4. Այլ և այլ:

Քննարկվելիք այլ հարցեր չեն ծագել:

Նիստի նախագահը նիստը հայտարարեց փակված:

Հանձնաժողովի նախագահ / _____ /

Հանձնաժողովի քարտուղար / _____ /

Վրաստանի ընտրական վարչություն

№__ _____ Ընտրական տարածքի

№__ _____ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողով

Կարգադրություն №__ /2012

№__ _____ Ընտրական տարածքի №__ _____ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահ ընտրելու մասին

_____

Քաղաք, ավան, գյուղ

2012 թվականի __ _____

Վրաստանի օրգանական օրենք «Վրաստանի Ընտրական Օրենսգրքի» 25 Հոդվածի առաջին և 3-րդ կետերի և 77-րդ Հոդվածի 2-րդ կետի հիման վրա, №__ _____ ընտրական տարածքի №__ _____ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը որոշում է.

Հոդված 1. №__ _____ Ընտրական տարածքի №__ _____ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահ ընտրված լինի _____:

Հոդված 2. Այս կարգադրությունը կարող է բողոքարկվել №__ _____ Ընտրական տարածքային հանձնաժողովում (Հասցեն. _____), այն ընդունելուց 3 օրացույցային օրվա ժամկետում:

Հոդված 3. Այս կարգադրությունը գործարկել ընդունելուն պես:

Հանձնաժողովի նախագահ.

Հանձնաժողովի քարտուղար

Վրաստանի ընտրական վարչություն

№ _____ Ընտրական տարածքի

№ _____ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողով

Կարգադրություն № __ /2012

№ _____ Ընտրական տարածքի № _____ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ ընտրելու մասին

_____

Քաղաք, ավան, գյուղ

2012 թվականի _____

Վրաստանի օրգանական օրենք «Վրաստանի Ընտրական Օրենսգրքի» 25 Հոդվածի առաջին և 3-րդ կետերի և 77-րդ Հոդվածի 2-րդ կետի հիման վրա, № _____ ընտրական տարածքի № _____ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը որոշում է.

Հոդված 1. № _____ Ընտրական տարածքի № _____ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ ընտրված լինի _____:

Հոդված 2. Այս կարգադրությունը կարող է բողոքարկվել № _____ Ընտրական տարածքային հանձնաժողովում (Հասցեն. _____), այն ընդունելուց 3 օրացույցային օրվա ժամկետում:

Հոդված 3. Այս կարգադրությունը գործարկել ընդունելուն պես:

Հանձնաժողովի նախագահ.

Հանձնաժողովի քարտուղար

Վրաստանի ընտրական վարչություն

№ _____ Ընտրական տարածքի

№ _____ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողով

Կարգադրություն № __ /2012

**№ _____ Ընտրական տարածքի № _____ Տեղամասային
ընտրական հանձնաժողովի քարտուղար ընտրելու մասին**

_____

Քաղաք, ավան, գյուղ

2012 թվականի _____

Վրաստանի օրգանական օրենք «Վրաստանի Ընտրական Օրենսգրքի» 25 Հոդվածի 3-րդ, 15-րդ, 16-րդ, 17-րդ, 19-րդ կետերի և 77-րդ Հոդվածի 2-րդ կետի հիման վրա, № _____ ընտրական տարածքի № _____ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը որոշում է.

Հոդված 1. № _____ Ընտրական տարածքի № _____ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղար ընտրված լինի _____:

Հոդված 2. Այս կարգադրությունը կարող է բողոքարկվել № _____ Ընտրական տարածքային հանձնաժողովում (Հասցեն. _____), այն ընդունելուց 3 օրացույցային օրվա ժամկետում:

Հոդված 3. Այս կարգադրությունը գործարկել ընդունելուն պես:

Հանձնաժողովի նախագահ.

Հանձնաժողովի քարտուղար

Ընտրական վարչության աստիճանավորների վարքի օրենսգիրք

Հոդված 1. Ընդհանուր դրույթներ

Ընտրական վարչության աստիճանավորների վարքի օրենսգիրքը (այսուհետև «Օրենսգիրք») սահմանում է վարքի կանոնները, որոնք պարտադիր են ընտրական վարչության ցանկացած աստիճանավորի համար:

Հոդված 2. Օրենսգրքի իրավական հիմունքները

Այս օրենսգրքի իրավական հիմունքներն են Վրաստանի Մահմանադրությունը, Վրաստանի օրգանական օրենք «Վրաստանի Ընտրական օրենսգիրքը» (այսուհետև «Ընտրական Օրենսգիրք»), Վրաստանի օրենսդրական և օրենքին ենթակա նորմատիվային ակտերը:

Հոդված 3. Տերմինների բացատրություն

Այս օրենսգրքի նպատակների համար դրանում կիրառված տերմիններն ունեն հետևյալ նշանակությունը.

ա) ընտրական վարչություն՝ ԿԸՀ, ԿԸՀ-ի աշխատակազմ, Ուսկո, Ուսկո-ի աշխատակազմ, տարածքային և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներ:

բ) ընտանիքի անդամ՝ աստիճանավորի ամուսինը, որդին և խորթ որդին, ուղիղ բարձրացող և իջնող ճյուղի բարեկամները, քույրը և եղբայրը, ինչպես նաև նրա հետ մշտապես բնակվող անձը:

Հոդված 4. Օրենսգրքի նպատակը, խնդիրները և գործունեության ոլորտը

1. Օրենսգրքի նպատակն է օժանդակել հասարակությունում ընտրական վարչության հեղինակության բարձրացմանը, ընտրական վարչության նկատմամբ հասարակության անդամների վստահության ամրապնդմանը, ընտրական գործընթացին ընդգրկված կողմերի նկատմամբ այս վարքի կանոնների պաշտպանությանը և հաստատմանը:

2. Օրենսգրքի խնդիրն է ծառայողների մասնագիտական վարքի նորմերի նկատմամբ սրտակցությունը, բարձր գիտակցության հաստատումը և ծառայողական պարտականությունների նկատմամբ անձնական պատասխանատվության զգացումի բարձրացումը:

3. Օրենսգրքի գործողությունը տարածվում է ընտրական վարչությունում աշխատող աստիճանավորների վրա:

Հոդված 5. Ընտրական վարչության աստիճանավորների (այսուհետև աստիճանավորների) գործունեության հիմնական սկզբունքները

Աստիճանավորը պարտավոր է.

1. Հարգել Օրենքը.

Ապահովել ընտրական օրենսդրության ճիշտ և հաջորդական իրականացումը, գործառույթները կատարելիս լինել անկախ, բարեխիղճ և անկողմնակալ:

2. Լինել արդարացի, անկողմնակալ և անկախ.

ա) ապահովել ընտրական սուբյեկտների, ընտրողների և ընտրական գործընթացին մասնակցող այլ անձանց համար հավասար և արդարացի միջավայրի ստեղծումը,

բ) խուսափել այնպիսի գործողություններից, որոնք կարող են ընկալվել որպես որևէ կուսակցության կամ ընտրական սուբյեկտին աջակցության/հակադրության գործողություն:

գ) Աստիճանավորի ընտանիքի անդամի որպես ընտրական սուբյեկտ գրանցվելու դեպքում, վերադաս ընտրական հանձնաժողովում կամ/և ԿԸՀ-ում 5 աշխատանքային օրվա ժամկետում ներկայացնել գրավոր դիմում, որը նշված ժամկետում չներկայացնելը կարող է դառնալ կարգապահական պատասխանատվություն ստանձնելու հիմք:

դ) Չվերցնել նվեր կամ որևէ օգտակար բան քաղաքական կուսակցությունից, կազմակերպությունից կամ այն անձից, ով ընդգրկված է ընտրական գործընթացին,

ե) Նախընտրական ժամանակաշրջանում ներկա չգտնվել տարեդարձների, բանկետների և տոնական միջոցառումների, որոնք կազմակերպվել են քաղաքական կուսակցության, կազմակերպության կամ այն անձի կողմից, ով ընդգրկված է ընտրական գործընթացին,

զ) Նախընտրական ժամանակաշրջանում խուսափել տեղական կամ պետական իշխանության պաշտոնյա անձանց հետ անձնական բնույթի հանդիպումներից և այցելություններից:

3. Գործել թափանցիկ.

Աջակցել շահագրգիռ կողմերին ընտրական գործընթացի կամ ընտրական վարչության գործունեության կապակցությամբ տեղեկատվություն և փաստաթղթեր ստանալու մեջ (բացի ընտրացուցակներում անձնական համարը փոխելու տեղեկատվությունից):

4. Լինել արհեստավարժ, կարգապահ և ճշտապահ.

ա) մասնակցել նրա համար անցկացվող վարժաքններին և մանրամասնորեն ուսումնասիրել ընտրական ընթացակարգերը,

բ) Թույլ չտալ աշխատանքային ժամանակի և գույքի կիրառումը ոչ ծառայողական նպատակների համար,

գ) Լինել հաղորդակցող և խուսափել անձնական կամ այլ տեսակի հակասություններ առաջացնելուց կամ դրանց հրահրումից,

դ) Մեփական կարծիքներ արտահայտելիս հիմնավորված քննադատությունը արտահայտել տակտիկորեն ,

ե) Լինել ճշտապահ և գործել օրենքով սահմանված ժամկետներին համապատասխան:

Հոդված 6. Պատասխանատվություն այս Օրենսգրքի պահանջները խախտելու համար.

1. Այս Օրենսգրքով սահմանված որոշումների խախտումը ներկայացնում է կարգապահական շեղում և դրա համար ընտրական վարչության աստիճանավորը կարող է ենթարկվել պատասխանատվության ընտրական օրենսգրքի և «Հանրային ծառայողի մասին» Վրաստանի օրենքներով սահմանված կարգով:

2. Ընտրական վարչության աստիճանավորները, ովքեր չեն հանդիսանում հանրային աստիճանավորներ և նրանց վրա չի տարածվում «Հանրային ծառայության մասին» օրենքը, այս Օրենսգրքի պահանջները խախտելու համար պատասխանատու են Ընտրական Օրենսգրքով սահմանված միջոցներին համապատասխան և կարգով:

Ընտրական հանձնաժողովում ներկայացված դիմում/բողոքի ռեկվիզիտներ

Դիմում/բողոքում նշվում են.

- ▶ Դիմում/բողոքը կազմելու ամսաթիվը և ժամանակը*,
- ▶ Դիմումատուի/բողոքողի անունը, ազգանունը և գրանցման վայրը*,
- ▶ Ընտրական տեղամասի համարը*,
- ▶ Վկայի գոյության դեպքում՝ նրա անունը, ազգանունը և գրանցման վայրը*,
- ▶ Խախտման էությունը և այն կատարելու ժամանակը**,
- ▶ Խախտողին որոշելու դեպքում՝ նրա այն տվյալները, որոնց որոշումը դարձավ հնարավոր**,
- ▶ Խախտողի բացատրագիրը (այդպիսինի գոյության դեպքում)*,
- ▶ Դիմողի/բողոքողի կապի՝ հեռախոսի (բնակության վայրի կամ/և բջջայինի) համարը***,
- ▶ ինչպես նաև դիմողի/բողոքողի ֆաքսը և էլեկտրոնային փոստի հասցեն (դրանց գոյության դեպքում)***,
- ▶ Այլ լրացուցիչ տեղեկատվություն:

---

* Նշված ռեկվիզիտները չնշելը ոչճիշտ կամ ոչլիարժեք կներկայացնի դիմողի/բողոքողի թերության որոշման հիմքը, իսկ թերությունը չուղղելու դեպքում՝ այն առանց քննարկելու թողնելու հիմք:

** Նշված ռեկվիզիտները չնշելը կներկայացնի առանց թերությունը որոշելու՝ դիմում/բողոքը առանց քննարկելու թողնելու հիմք:

*** Նշված ռեկվիզիտները ոչ ճիշտ կամ ոչլիարժեք, կամ բոլորովին չնշելը չի կարող դառնալ դիմողի/բողոքողի թերությունը որոշելու և առանց քննարկելու թողնելու հիմք, սակայն կարող է դառնալ բողոքի քննարկմանը կողմին կանչելու անհնարինության հիմք:

№ “.....” .....Ընտրական տարածք

№ ”.....” .....Տեղամասային ընտրական հանձնաժողով

Տեղեկանք

Դիմում/բողոքը գրանցում անցկացնելու մասին

Դիմում/բողոքը ընդունելու ամսաթիվը. ....

Դիմում/բողոքը ընդունելու ժամանակը. ....

Դիմում/բողոքի գրանցման համարը. ....

Հանձնաժողովի քարտուղար...../ստորագրություն/

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի լիազորությունները

1.Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստի հետ կապված լիազորություններ.

- ▶ Հրավիրում էք հանձնաժողովի նիստ (Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 8.2),
- ▶ Ղեկավարում էք տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստը (Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 27.1.բ),

2. Վարչական գործառույթներ.

- ▶ Իրավունք ունեք առաջադրանք տալ տեղակալին, հանձնաժողովի քարտուղարին և հանձնաժողովի այլ անդամներին (Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 27.1.ե),
  - ▶ Իրավունք ունեք արձակել կարգադրություն (Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 30.1.գ),
  - ▶ Ընդունում և ձեր մակագրությամբ բաշխում էք տեղամասային ընտրական հանձնաժողով մտած ընտրական փաստաթղթերը և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անունով մտած թղթակցությունները (Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 27.1.զ),
  - ▶ Պատասխանատու էք տարածքային ընտրական հանձնաժողովից ընտրական փաստաթղթերի, գույքի և այլ նյութերի ստացման, պահպանման և ըստ նշանակության փոխանցման համար (Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 27.1.դ, Հոդված 63.6),
  - ▶ Հրապարակայնության ապահովման նպատակով ի նկատի ունեցեք, որ ընտրական տեղամասում աչքի ընկնող տեղում փակցված պետք է լինեն (տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ռեգլամենտ-Հոդված 8).
- Հանձնաժողովի կապի հեռախոսի (ֆաքսի) համարը և այլ ռեկվիզիտներ,
  - Ընտրական վարչության այն իրավական ակտերը, որոնք վերաբերում են տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գործունեությանը,
  - Հանձնաժողովի և հանձնաժողովի նախագահի կարգադրությունները,
  - Ընտրացուցակները, ընտրացուցակներում փոփոխությունների մտցումը և անճշտությունները բողոքարկելու կարգը և ժամկետները:

Ուշադրություն!

- ▶ Մինչև քվեարկության օրը, երկրորդ օրից ոչ ուշ կփոխանցվեն ճշգրտված ցուցակների վերջնական տարբերակները (ընտրական հանձնաժողովին հատկացված տարբերակը՝ սեղանի ցուցակը և հանրային տեղեկատվությանը հատկացված տարբերակը՝ պատի ցուցակ) (Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 31.11)
- ▶ Պատի ցուցակի նախնական տարբերակը պետք է հանեք և նույն տեղում փակցնեք ճշգրտված տարբերակը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի լիազորությունները քվեարկության
նախորդ օրը
(30 սեպտեմբերի)

1. Քվեարկության շենքի սարքավորման հետ կապված լիազորություններ.

- ▶ Պատասխանատվություն էք ստանձնում քվեարկության շենքի սարքավորման համար:
Ի նկատի ունեցեք (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 58.4*).
- Քվեարկության շենքում պետք է սարքավորվեն գաղտնի քվեարկության քվեախցիկներ (յուրաքանչյուր 500 ընտրողի համար նախատեսված պետք է լինի առնվազն մեկ քվեախցիկ): Ամեն քվեախցիկում պետք է լինի մեկ գրիչ,
- Պետք է հատկացվեն տեղեր ընտրողների գրանցման համար և տեղադրվեն սեղաններ գրանցողների թվաքանակին համապատասխան,
- Աչքի ընկնող տեղում պետք է դրված լինի թափանցիկ քվեատուփը,
- Քվեատուփին մոտ պետք է տեղադրվի սեղան հատուկ ծրարների համար:

- ▶ Քվեարկության շենքում աչքի ընկնող տեղում փակցված պետք է լինեն (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 58.4. զ; 58.5*).
- Ընտրացուցակները,
- Ընտրական սուբյեկտների ցուցակը (կուսակցական ցուցակները և թեկնածուների ցուցակները),
- Ձայն տալու հրահանգը և ԿԸՀ-ի կողմից կազմված սահմանված քվեաթերթիկների լրացման կարգը(ինչպես նաև պետք փակցվի գաղտնի քվեարկության խցիկում),
- Քաղվածք օրենքից, թե որ դեպքում է քվեաթերթիկը անվավեր,

- Քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրությունները:

2. Ընտրական փաստաթղթերի ընդունման հետ կապված լիազորություններ.

Հիշեք, մինչև քվեարկության սկսվելը, ժամը 12-ից ոչ ուշ տարածքային ընտրական հանձնաժողովից պետք է ստանաք ընտրական քվեաթերթիկները և հատուկ ծրարները: Ստանալիս **անպայման հաշվեք** և համեմատեք փոխանցված ընտրական քվեաթերթիկների և հատուկ ծրարների թվաքանակությունը ընդունման-հանձնման ակտում մտցված տվյալների հետ (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 63.9-11*): Ստուգեք, որ քվեաթերթիկների վրա նշված լինի ձեր ընտրական տեղամասի և ընտրատարածքի համարը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի լիազորությունները

Քվեարկության օրը

(1 հոկտեմբերի)

07:00-08:00 ժամ

07:00 ժամ - Բացեք ընտրական տեղամասը, հեռախոսով տեղեկացրեք տարածքային ընտրական հանձնաժողովին ընտրական տեղամասի բացման և հանձնաժողովի անդամների քվորումի վերաբերյալ (7 անդամ) (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 61.1*)

Փոխանցեք քարտուղարին քվեարկության օրվա Գրառումների գիրքը, Գրանցամատյանը, քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները և ցուցադրական արձանագրությունները (փակցվում են աչքի ընկնող տեղում)

Ստուգեք քվեարկության շենքում գտնվող իրավասու անձանց լիազորագրության վկայականները

Ի ցույց բուրի ստուգեք այն ծրարի ամբողջականությունը, որտեղ տեղադրված է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կնիքը և բացեք այն և կատարեք առաջին հատվածախուցը: Հատվածախուցով կնիքների նմուշը պետք է պատկերվի, արտացոլվի Գրառումների գրքում (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 61.2.բ*)

Անցկացրեք վիճակահանություն շրջիկ քվեատուփը տանող հանձնաժողովի 2 անդամին բացահայտելու համար, որին մասնակցում են միայն կուսակցությունների կողմից նշանակված հանձնաժողովի անդամները (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 61.2.դ*)

Անցկացրեք վիճակահանություն տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների շրջանում մնացած գործառույթները (ընտրողների հոսքը կարգավորող, ընտրողներին գրանցողներ, քվեատուփը և հատուկ ծրարները հսկող հանձնաժողովի անդամ) բաշխելու նպատակով (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 61.2.ե*)

Բողոքների գրանցման գործընթացը վերահսկելու նպատակով անցկացրեք վիճակահանություն ընտրական տեղամասում գտնվող ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչներից 2 ներկայացուցից ոչ ավելին բացահայտելու համար: Հիշեցեք, վիճակահանությամբ բացահայտված ներկայացուցիչները և հանձնաժողովի քարտուղարը չի կարելի, որ լինի միևնույն կուսակցության կողմից ներկայացված անձ (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 61.5*)

Հայտարարեք ընտրողների թվաքանակությունը համընդհանուր ընտրացուցակում, հատուկ ցուցակում, ինչպես նաև շրջիկ քվեատուփի ցուցակում (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 61.6.ա*)

Հայտարարեք ստացած ընտրական քվեաթերթիկների և հատուկ ծրարների քանակությունը (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 61.6.բ*)

- Ստուգեք, որ քվեատուփերը լինեն դատարկ և զմռսեք հիմնական և շրջիկ քվեատուփերը անհատական համար ունեցող զմուռսով (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 61.6.գ*)
-

- Յուրաքանչյուր գրանցողին փոխանցեք 300-ընտրողի ցուցակ (ինչպես նաև հատուկ ցուցակը՝ գրանցողներից մեկին), քվեաթերթիկների մեկական բոկնոտ, դրոշմակնքման հեղուկ: Գրանցողների շրջանում վիճակահանությամբ բախշեք Գրանցողի կնիքները, կնիքի վրա արեք առաջին հատվածախուցը: Հատվածախուցի նմուշը արտացոլեք քվեարկության օրվա Գրառումների գրքում (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 61.7-8*)
-

- Հոսքը կարգավորողին փոխանցեք դրոշմակնքման ստուգման ուլտրամանուշակագույն լապտերը
-

- Քվեատուփը և ծրարները հսկող հանձնաժողովի անդամին փոխանցեք հատուկ ծրարները և հիմնական քվեատուփը
-

- Հանձնաժողովի անդամներին նյութերը փոխանցելուց հետո անմիջապես, մինչև քվեարկության սկսվելը, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարի հետ միասին լրացրեք (բացի առաջին ընտրողի տվյալներից) ստուգողական թերթերի ինքնապատճենման ձևը: Ուշադրություն դարձեք, որ հանձնաժողովի բոլոր անդամները ստորագրեն ստուգողական թերթը (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 61.10*)
-

08:00 ժամ

- Հեռախոսով հայտնեք տարածքային ընտրական հանձնաժողովին քվեարկությունը սկսելու վերաբերյալ:
-

08:00 ժամից

- Ընտրական տեղամաս առաջին ընտրողը ներկայանալիս՝ ընտրողն անցնում է գրանցում, ստանում է քվեաթերթիկ և դրանից հետո ցուցմունք տվեք հանձնաժողովի քարտուղարին առաջին ընտրողի տվյալները մտցնել ստուգողական թերթի մեջ: Ստուգողական թերթի մեկ օրինակը տեղադրեք հիմնական քվեատուփի մեջ, երկրորդ օրինակը՝ շրջիկ քվեատուփի մեջ (այդպիսինի գոյության դեպքում), իսկ երրորդ ստուգողական թերթը պահեք (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 61.10*)
-

- Առաջին ընտրողի կողմից գրանցում անցնելուց հետո, հեռախոսով տեղեկացրեք տարածքային հանձնաժողովին քվեատուփ(եր)ի զմուսելու, ստուգողական թերթ(եր)ը տուփ(եր)ում գցելու, հանձնաժողովի հատուկ կնիքի և գրանցողների կնիքների վրա առաջին հատվածախուցը և հատվածախուցի նմուշը քվեարկության օրվա Գրառումների գրքում արտացոլելու մասին:
-

09:00 ժամից

- 09:00 ժամից վիճակահանությամբ բացահայտված հանձնաժողովի 2 անդամին հանձնարարեք շրջիկ քվեատուփի միջոցով քվեարկության անցկացում և փոխանցեք նրանց (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 66.3*).

- Շրջիկ քվեատուփի ցուցակը
- Ընտրողներին գրանցողի կողմից ստորագրությամբ և հատուկ կնիքով վավերացված անհրաժեշտ քանակության ընտրական քեաթերթիկներ
- Հատուկ ծրարներ
- Զմուսած շրջիկ քվեատուփը, որտեղ տեղադրված պետք է լինի ստուգողական թերթը:
- 10:00 ժամ** Խնդրեք գրանցողներին առանց քվեարկության գործընթացը խանգարելու,
- 12:00 ժամ** հաշվեն ցուցակներում ընտրողների ստորագրությունների և իրենց
- 15:00 ժամ** կողմից տրված քվեաթերթիկների թվաքանակությունը (նախագահին
- 17:00 ժամ** փոխանցած վնասված քվեաթերթիկների հաշվառումով): Եթե տվյալների
- 19:00 ժամ** միջև բացահայտվի տարբերություն, Գրանցողը անհապաղ պետք է գրի բացատրագիր, որը պետք է կցվի քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրություններին:

12:00 և 17:00 ժամերին Գրանցողների հետ միասին ընտրացուցակներում հաշված

ընտրողների ստորագրությունների թվաքանակությունը քարտուղարին հանձնարարեք մտցնել Գրառումների գրքում և Ցուցադրական արձանարուցրություններում և տեղեկացրեք Տարածքային ընտրական հանձնաժողովին (*Ընտրական օրենսգրք*՝ *Հոդված 65.6*):

20:00 ժամ

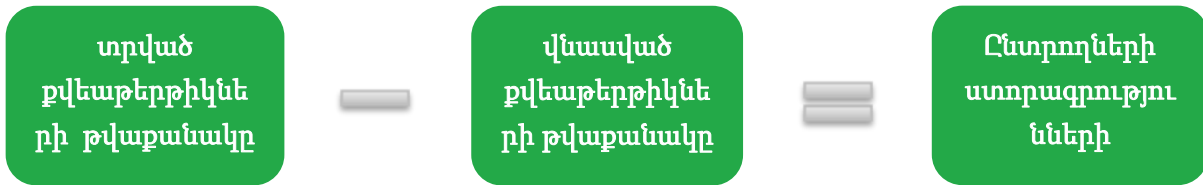
• Շրջիկ քվեատուփը տեղամաս պետք է վերադարձվի ժամը 20 –ից ոչ ուշ (*Ընտրական օրենսգրք*՝ *Հոդված 66.1*)

20:00 ժամից մինչև քվեատուփի բացումը

• 20:00 ժամին քվեարկությունը հայտարարեք ավարտված: Հանձնարարեք հանձնաժողովի անդամներից մեկին հաշվել հերթում կանգնած ընտրողների թվաքանակը: Քվեարկության ավարտից հետո փակեք ընտրական տեղամասի դուռը և գմուսեք քվեատուփի ճեղքը (*Ընտրական օրենսգրք*՝ *Հոդված 65.8*)

- Քվեարկության ավարտից հետո մոտեցեք յուրաքանչյուր գրանցողին, հանձնարարեք (մինչև քվեարկության ավարտումը իրենց կողմից գրված բացատրագրերում (այդպիսինի գոյության դեպքում) (նշված տվյալների հաշվառումով) հաշվեն.

Եթե հավասարություն չի կազմվում, հանձնարարեք գրանցողին նորից վերահաշվել և ճշգրտել թվաքանակը: Եթե հավասարություն կրկին չի կազմվում, խնդրեք գրանցողին գրել բացատրագիր, որը պետք է կցվի քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրություն(ներ)ին:

- Քվեարկության շենքում գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց ներկայությամբ հանձնաժողովի և ընտրողներին գրանցողի կնիքներին կատարեք երկրորդ հատվածախուցը: Հատվածախուցով կնիքների նմուշը պետք է պատկերվի Գրառումների գրքում (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 67.1*):

- Անցկացրեք վիճակահանություն 3 (կամ անհրաժեշտության դեպքում ավելի) հաշվողին բացահայտելու համար: Եթե դիտորդներն իրենց կազմից փոխհամաձայնությամբ չեն կարողանա ընտրել հաշվելու գործընթացը դիտարկող անձանց, դիտորդների շրջանում անցկացրեք վիճակահանություն 2 դիտորդի բացահայտելու համար (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 67.1*)

- Անցկացրեք վիճակահանություն ընտրական տեղամասում գտնվող ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչներից 2 ներկայացուցչից ոչ ավելի բացահայտելու համար, ովքեր հանձնաժողովի անդամներից վիճակահանությամբ բացահայտված հաշվողների հետ միասին մասնակցում են իսկական կամ/և անվավեր ընտրական քվեաթերթիկների հաշվման գործընթացին (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 67.2*).

- Մատնացույց արեք հաշվողներին հաշվեն ընտրողների ստորագրությունների թվաքանակը համընդհանուր ընտրացուցակում, հատուկ ցուցակում և շրջիկ քվատուփի ցուցակում (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 67.3*)

- Մատնացույց արեք հանձնաժողովի քարտուղարին առանձին-առանձին զմուտել ընտրողների սեղանի, հատուկ և շրջիկ քվատուփերի ցուցակները (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 67.3*)

- Մատնացույց արեք հաշվողներին առանձին-առանձին զմուտեն չօգտագործված և վնասված ընտրական քվեաթերթիկները (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 67.5*)

- Ձևով քննարկված փաթեթի վրա գրեք ընտրական տեղամասի անվանումը, համարը, ընտրական փաստաթղթերի տեսակը և ստորագրեք հաշվողների հետ միասին: *(Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 67.5)*

Քվեատուփի բացում, քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունների լրացում

- Ստուգեք քվեատուփի, ինչպես նաև շրջիկ քվեատուփի, բացառիկ դեպքում ստեղծված ընտրական տեղամասի քվեատուփի (այդպիսինի գոյության դեպքում) գնումսի ամբողջականությունը *(Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 68.1)*

-
- Առաջին հերթին բացեք շրջիկ քվեատուփը (այդպիսինի գոյության դեպքում): Հաշվողները ստուգում են քվեատուփում ստուգողական թերթի գոյությունը և սահմանում են դրա նույնականությունը հանձնաժողովում համեմատելու համար պահված ստուգողական թերթի հետ *(Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 68.4)*

-
- Բացեք հիմնական քվեատուփը: Հաշվողները ստուգում են քվեատուփում ստուգողական թերթի գոյությունը և դրա իսկականությունը հաստատելու նպատակով համեմատում են հանձնաժողովում համեմատության համար պահված ստուգողական թերթի հետ:

-
- Բացեք բացառիկ դեպքում ստեղծված ընտրական տեղամասի քվեատուփը (այդպիսինի գոյության դեպքում): Հաշվողները ստուգում են քվեատուփում ստուգողական թերթի գոյությունը և դրա իսկականությունը հաստատելու նպատակով այն համեմատում են հանձնաժողովում համեմատության նպատակով պահված ստուգողական թերթի հետ:

-
- Եթե ամեն ինչ կարգին հայտնվի, հաշվողները միմյանց պետք է խառնեն հիմնական, շրջիկ և բացառիկ դեպքում ստեղծված ընտրական տեղամասի քվեատուփից դուրս թափված ծրարները *(Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 68.5)*

-
- Մատնացույց արեք հաշվողներին տեսակավորեն քվեաթերթիկները: Հանձնաժողովի հետ միասին մեկ առ մեկ քվեարկեք կասկածելի համարվող քվեաթերթիկները *(Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 69.5)*

-
- Մատնացույց արեք հաշվողներին հաշվեն անվավեր ընտրական քվեաթերթիկները և յուրաքանչյուր ընտրական սուբյեկտի ստացած ձայները/ընտրական քվեաթերթիկները *(Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 69.6-9)*

-
- Քարտուղարի հետ միասին ստուգեք ամփոփիչ արձանագրությունների տվյալների ճշտությունը.

□ Ցուցմունք տվեք հաշվողներին կապել և զմռսել. անվավեր ընտրական քվեաթերթիկները (առանձին են զմռսվում այլ ընտրական տեղամասին պատկանող անվավեր քվեաթերթիկները), ամեն մի ընտրական սուբյեկտի ընտրական քվեաթերթիկները (փաթեթները ստորագրում են հաշվողները և նախագահը) (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 69.6-9*)

□ Հանձնաժողովի քարտուղարը, ձեզ հետ համաձայնեցված, լրացնում է ամփոփիչ արձանագրությունները (արձանագրությունը կազմելիս ի նկատի պետք է առնել գրանցողների բացատրագրերում (այդպիսինի գոյության դեպքում) մատնանշված տվյալները: Քարտուղարը ամփոփիչ արձանագրությունները գրանցում է Գրանցամատյանում: Հանձնաժողովի բոլոր անդամները պարտավոր են ստորագրել ամփոփիչ արձանագրությունները, Ուղղումների արձանագրությունը և գրանցողների գրավոր բացատրագրերի հետ միասին (այդպիսինի գոյության դեպքում) անմիջապես ուղարկում են ԿԸՀ (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 71.14*)

□ Քարտուղարը պատճենահանում է ամփոփիչ արձանագրությունները: Պատճեն տալու ժամանակ՝ քարտուղարի հետ միասին դուք պետք է ստորագրեք ամփոփիչ արձանագրությունների պատճենները և վավերացնեք հանձնաժողովի հատուկ կնիքով: Քարտուղարը պետք է գրանցման մեջ անցկացնի տրված պատճենները (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 71.8*)

□ Առանձին-առանձին փաթեթով զմռսեք հանձնաժողովի կնիքը (հանձնաժողովի հատուկ կնիքի զմռսված փաթեթը ստորագրում են հանձնաժողովի բոլոր անդամները) (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 71.13*), գրանցողների կնիքները, Գրառումների գիրքը, Գրանցամատյանը, բողոքները: Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները չեն զմռսվում:

□ Տեղադրեք զմռսված ընտրական փաստաթղթերը մեծ արկղում կամ տոպրակում և տարեք տարածքային հանձնաժողով: Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները, քվեարկության գրառումների գրքի, դիմում/բողոքների և Գրանցամատյանի զմռսված ծրարը տարեք արկղից/տոպրակից առանձնացված:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարի լիազորությունները

քվեարկության օրը

(1 հոկտեմբերի)

07:00 – 08:00 ժամ

Ընտրական տեղամասը բացելիս՝ հանձնաժողովի քարտուղարից ստացեք քվեարկության օրվա Գրառումների գիրքը, Գրանցամատյանը, քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները և ցուցադրական արձանագրությունները

Ցուցադրական արձանագրությունները փակցրեք ընտրական տեղամասում, աչքի ընկնող տեղում

Գրառումների գրքի առաջին և երկրորդ էջերին ամրագրեք ընտրական տեղամասը բացելիս քվեարկության շենքում գտնվելու իրավասու անձանց (հանձնաժողովի անդամների, դիտորդների, ներկայացուցիչների) անունը, ազգանունը և խնդրեք նրանց քվեարկության շենքում գտնվելը հաստատեն Գրառումների գրքում ստորագրությամբ (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 61.2.ա*)

Քվեարկության օրվա Գրառումների գրքի 5-րդ էջում արտացոլեք հանձնաժողովի կնիքի նմուշը, որի վրա կատարված է առաջին հատվածախուցը (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 61.2.բ*)

Հանձնաժողովի անդամների շրջանում գործառույթների բաշխման համար անցկացված վիճակահանության արդյունքները մտցրեք քվեարկության օրվա Գրառումների գրքի 3-րդ էջում (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 61.2.վ*)

Բողոքների գրանցման գործընթացը դիտարկելու նպատակով անցկացված վիճակահանության արդյունքում բացահայտված ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչների տվյալները մտցրեք քվեարկության օրվա Գրառումների գրքի 3-րդ էջում

Համընդհանուր ընտրացուցակում, հատուկ ցուցակում գոյություն ունեցող ընտրողների թվաքանակությունը ամրագրեք Գրառումների գրքի 6-րդ էջում և ցուցադրական արձանագրություններում (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 61.9*)

- Ստացած ընտրական քվեաթերթիկների թվաքանակը ամրագրեք Գրառումների գրքի 6-րդ էջում և ցուցադրական արձանագրություններում (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 61.9*)
-

- Քվեատուփերի զմռաման ժամանակը, քվեատուփերի զմուռսի անհատական համարները մտցրեք Գրառումների գրքի 4-րդ էջում
-

- Քվեարկության օրվա Գրառումների գրքի 5-րդ էջին արտացոլեք յուրաքանչյուր գրանցողի կնիքի նմուշը, որի վրա արված է առաջին հատվածախուցը (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 61.8*)
-

- Մինչև քվեարկության սկսվելը հանձնաժողովի նախագահի հետ միասին լրացրեք (բացի առաջին ընտրողի տվյալներից) ստուգողական թերթի ինքնապատճենող ձևը: Ուշադրություն դարձրեք, որ ստուգողական թերթը ստորագրեն հանձնաժողովում ներկա բոլոր անդամները (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 61.10*)

08:00 ժամից

- Տեղամասում առաջին ընտրողի ներկայանալիս՝ ընտրողը անցնում է գրանցում, ստանում է քվեաթերթիկը և դրանից հետո առաջին ընտրողի տվյալները մտցրեք ստուգողական թերթում (ստուգողական թերթի տվյալները մտցրեք Գրառումների գրքի 4- էջում)

09:00 ժամից

- Նշեք գրառումների գրքի 4-րդ էջին, թե քանի ընտրական քվեաթերթիկ և հատուկ ծրար փոխանցվեց շրջիկ քվեատուփին ուղեկցող հանձնաժողովի *անդամներին* (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 62.6*)

12:00 ժամ

- Յուրաքանչյուր գրանցողի հետ միասին հաշվեք ընտրացուցակներում քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների ստորագրությունների թվաքանակը և դրանց գումարը մտցրեք Գրառումների գրքի 6-րդ էջին և ցուցադրական արձանագրություններում:

17:00 ժամ

- Յուրաքանչյուր գրանցողի հետ միասին վերահաշվեք ընտրացուցակներում քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների ստորագրությունների թվաքանակը և դրանց գումարը մտցրեք Գրառումների գրքի 6-րդ էջում և ցուցադրական արձանագրություններում:

20:00 ժամից մինչև քվեատուփի բացումը

- Գրառումների գրքի 4-րդ էջին մտցրեք 20.00 ժամի համար հերթում կանգնած ընտրողների թվաքանակությունը
-

Քվեարկության ավարտումից հետո, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը հանձնաժողովի և ընտրողներին գրանցողների կնիքների վրա կատարում է երկրորդ հատվածախուցը: Արտացոլեք Գրառումների գրքում նշված կնիքների նմուշները (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 67.1*)

Գրառումների գրքի 3-րդ էջին նշեք հանձնաժողովի անդամների միջև հաշվողների գործառույթների վիճակահանությամբ բաշխման արդյունքները

Քվեարկության օրվա Գրառումների գրքի 3-րդ էջին մտցրեք ընտրական քվեաթերթիկները հաշվելու գործընթացը դիտարկելու նպատակով դիտորդներից բացահայտված դիտորդների տվյալները

Քվեարկության օրվա Գրառումների գրքի 3-րդ էջում մտցրեք վիճակահանության արդյունքում բացահատված ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչների տվյալները, ովքեր հաշվողների հետ միասին մասնակցում են վավերական (խսկական) կամ/և անվավեր ընտրական քվեաթերթիկները հաշվելու գործընթացին

Գրառումների գրքում նշեք ձայները հաշվելու ժամանակ քվեարկության շենքում գտնվող անձանց ով լինելը

Համընդհանուր ընտրացուցակների, հատուկ ցուցակի և շրջիկ քվեատուփի ցուցակի համաձայն, հաշվողների կողմից բացահայտված քվեարկությանը մասնակցող ընտրողների ընդհանուր թվաքանակը ամրագրեք Գրառումների գրքում և ցուցադրական արձանագրություններում (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 67.3*)

Առանձին-առանձին փաթեթեք և զմուսեք համընդհանուր, հատուկ և շրջիկ քվեատուփի ցուցակները (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 67.4*): Զմուսած փաթեթները ստորագրում են հանձնաժողովի նախագահը և հաշվողները

Չօգտագործված ընտրական քվեաթերթիկների անկյունը կտրեք: Չօգտագործված և վնասված ընտրական քվեաթերթիկները ծալեք առանձին-առանձին ծրարներով (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 67.4*): Զմուսած տոպրակները ստորագրում են հանձնաժողովի նախագահը և հաշվողները:

Քվեատուփի բացում, քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունների կազմում

Քվեատուփը բացելուց հետո հաշվողների կողմից հաշվված անվավեր քվեաթերթիկների և ընտրական սուբյեկտների ստացած ձայների թվաքանակությունը մտցրեք Գրառումների գրքի և ցուցադրական արձանագրությունների մեջ (այլ ընտրական տեղամասին պատկանող անվավեր ընտրական քվեաթերթիկների թվաքանակությունը նշվում է միայն գրառումների գրքում) (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 69.6; 69.8*)

- Հանձնաժողովի նախագահի հետ միասին ստուգեք ամփոփիչ արձանագրությունների ճշտությունը. Սուբյեկտների կողմից ստացված ձայների թվաքանակության + անվավեր քվեաթերթիկների թվաքանակը = կամ < ստորագրությունների թվաքանակից

- Հաշվողների կողմից ձայների հաշվման ընթացակարգերը ավարտելուց հետո, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի հետ համաձայնությամբ, լրացրեք քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 71.1*) Հիշեք! Արգելվում է ամփոփիչ արձանագրություններում մտցված տվյալների ուղղումը (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 70.3*)

- Ստորագրեք քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները և հետևեք, որ հանձնաժողովի բոլոր անդամները ստորագրեն այս արձանագրությունները: Արձանագրությունը վավերացրեք հանձնաժողովի կնիքով և գրանցում անցկացրեք Գրանցամատյանի «Տրված փաստաթղթերի » մասում (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 71.4*)

- Քվեարկության արդյունքները փոփոխելուց հետո փակեք Գրառումների գիրքը և Գրանցամատյանը համապատասխան գրառումով «Մատյանը փակված է », վավերացրեք ձեր և հանձնաժողովի նախագահի ստորագրությամբ, որից հետո հաստատեք դրանք հանձնաժողովի կնիքով (*Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի Ռեզլամենտ – Հոդված 11. 15; (Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 62.11 71.12)*)

Ի նկատի ունեցեք!

- ✓ Հանձնաժողովի անդամների միջև վիճակահանությամբ սահմանված գործառույթները այլ անդամներին ժամանակավոր փոխանցելու դեպքում, տեղեկատվությունը ամրագրեք Գրառումների գրքի 5-րդ էջում (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 62.9գ*)
- ✓ Դրոշմակնքման ընթացակարգը ստուգելիս, եթե ընտրողի մոտ բացահայտվի դրոշմակնքում, նրա ով լինելը մտցրեք Գրառումների գրքի 4-րդ էջում
- ✓ Գրանցամատյանում և Գրառումների գրքի 10-րդ և հաջորդ էջերին գրանցում անցկացրեք բոլոր մտած դիմում/բողոքները (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 62.9*)
- ✓ Ամփոփիչ արձանագրությունների պատճեն տալիս պատճեն գրանցում անցկացրեք Գրանցամատյանում, վավերացրեք այն տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կնիքով և հանձնաժողովի նախագահի հետ միասին ստորագրեք այն (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 71.8*)

Ընտրողների հոսքը կարգավորող հանձնաժողովի անդամի գործառույթները

(Հոդված 64, Հոդված 65)

- ▶ Կարգավորեք ընտրական տեղամաս մտած ընտրողների հոսքը
- ▶ Խնդրեք ընտրողին, ներկայացնել Վրաստանի Քաղաքացու Անձնական Վկայականը/ID Քարտը կամ Վրաստանի քաղաքացու Անձնագիրը
- ▶ Ուլտրամանուշակագույն լապտերով ստուգեք, նկատվում է, թե ոչ ընտրողի մոտ դրոշմակնքում և այն բանից հետո, երբ կհամոզվեք, որ ընտրողի մոտ դրոշմակնքում չի նկատվում, տվեք նրան քվեարկությանը մասնակցելու իրավունք
- ▶ Հետևեք, թե քանի ընտրող է կանգնած ընտրողին հատկացված գրանցման սեղանի մոտ: Եթե գրանցման սեղանի մոտ կանգնած է երկուսից ավելի ընտրող, ժամանակավորապես ձգձգեք քվեարկության շենք հերթական ընտրողի մուտքը
- ▶ Ցույց տվեք ընտրողին, գնալ այն գրանցողի սեղանի մոտ, որին պատկանում է համընդհանուր ընտրացուցակի մեջ մտցված նրա ազգանվան առաջին տառը

Ուշադրություն!

- ▶ Եթե ընտրողի մոտ չի հայտնվի Վրաստանի քաղաքացու Անձնական Վկայական /ID քարտ կամ Վրաստանի քաղաքացու Անձնագիր, բացատրեք նրան, որ նա չի մասնակցի ընտրություններին: Խնդրեք, թողնել ընտրական տեղամասը
- ▶ Վրաստանի Ընտրական Օրենսդրության 185¹ Հոդվածով սահմանված կարգով ընտրություններում ձայն տալու իրավունք ունի ընտրացուցակում գրանցված Եվրամիության անդամ պետության քաղաքացին, ով ծնվել և վերջին 5 տարվա ընթացքում բնակվում է Վրաստանում: Այդպիսի անձը ընտրական տեղամաս ներկայանալիս Վրաստանի քաղաքացու անձնագրի և Անձնական վկայականի փոխարեն ներկայացնում է Եվրամիության անդամ պետության անձնագիրը:
- ▶ Եթե ուլտրամանուշակագույն լապտերով դրոշմակնքում ստուգելիս բացահայտվում է, որ ընտրողն արդեն ունի դրոշմակնքում, նրան արգելվում է քվեարկությանը մասնակցել: Ընտրողի ով լինելը տեղեկացրեք հանձնաժողովի նախագահին: Խնդրեք ընտրողին թողնել ընտրական տեղամասը:
- ▶ Ընտրողը, ով վերին վերջավորությունները չունենալու պատճառով չի կարողանում ձայն տալու ընթացակարգերը անկախորեն կատարել (ֆիզիկական վիճակ) չի անցնում դրոշմակնքման ստուգում և դրոշմակնքման ընթացակարգ:

Ընտրողներին գրանցող հանձնաժողովի անդամի գործառույթները

(Հոդված 65)

- ▶ Պահանջեք ընտրողից ներկայացնել.
  - ✓ Վրաստանի քաղաքացու Անձնական վկայական/ID քարտ կամ Վրաստանի քաղաքացու Անձնագիրը
  - ✓ Բռնի տեղաշարժված անձի դեպքում՝ տարհանվածի վկայականը՝ Անձնական վկայականի/ID քարտի կամ Անձնագրի հետ միասին
  - ✓ Համընդհանուր ընտրացուցակում գրանցված Եվրամիության անդամ պետության քաղաքացին՝ Եվրամիության անդամ պետության Անձնագիրը
- ▶ Ստուգեք՝ ընտրողը մտցված է, թե ոչ հանընդհանուր ընտրացուցակում կամ հատուկ ցուցակում և համեմատեք ընտրողի անձնական համարը ընտրացուցակում գոյություն ունեցող համարի հետ
- ▶ Եթե ընտրողը մտցված է ընտրացուցակի մեջ, կատարեք ընտրողի դրոշմակնքում
- ▶ Համընդհանուր ընտրացուցակում ձեր ստորագրությամբ հաստատեք ընտրական քվեաթերթիկ(ներ) տալը
- ▶ Խնդրեք ընտրողին, Համընդհանուր ընտրացուցակում իր ազգանվան երկայնքով ստորագրությամբ հաստատել ընտրական քվեաթերթիկներ ստանալը
- ▶ Ստորագրեք ընտրական քվեաթերթիկ(ներ)ի հակառակ կողմում
- ▶ Վավերացրեք ընտրական քվեաթերթիկ(ներ)ը (հակառակ կողմում, դրան համար հատկացված տեղում) գրանցողի կնիքով
- ▶ Փոխանցեք ընտրողին ձեր կողմից ստորագրված և գրանցողի կնիքով վկայագրված ընտրական քվեաթերթիկ(ներ)ը
- ▶ Մատնացույց արեք ընտրողին, մտնել գաղտնի քվեախցիկ

Ուշադրություն!

- ▶ Եթե ընտրողը չի ներկայացնում Վրաստանի քաղաքացու Անձնական վկայական/ID
- ▶ Քարտ, Վրաստանի քաղաքացու Անձնագիր, Բռնի տեղաշարժված անձի դեպքում՝ Տարհանվածի վկայական Վրաստանի քաղաքացու Անձնական վկայականի/ID քարտի կամ Անձնագրի հետ միասին, իսկ Եվրամիության անդամ պետության քաղաքացին՝ Եվրամիության անդամ պետության Անձնագիրը, նրան չպետք է փոխանցվի ընտրական քվեաթերթիկ(ներ)

- ▶ Եթե ընտրողը հրաժարվում է դրոշմակնքումից, նա իրավունք չունի մասնակցելու քվեարկությանը և չպետք է փոխանցեք ընտրական քվեաթերթիկ(ներ)
- ▶ Ընտրողը, որը վերին վերջավորությունները չունենալու պատճառով չի կարողանում ձայն տալու ընթացակարգերը անկախորեն կատարել (Ֆիզիկական վիճակ), չի անցնում դրոշմակնքման ընթացակարգը և նրան ընտրական քվեաթերթիկ(ներ) տալիս, Համընդհանուր ընտրացուցակի «Ընտրողի ստորագրություն» սյունակում պետք է կատարեք գրություն «Ֆիզիկական վիճակ» և հաստատեք անձնական ստորագրությամբ
- ▶ Եթե դուք կամ ընտրողը վնասեցիք ընտրական քվեաթերթիկը, այդ մասին անհապաղ տեղեկացրեք հանձնաժողովի նախագահին և ընտրողին փոխանցեք նոր (ձեր կողմից ստորագրված և գրանցողի կնիքով վավերացված) ընտրական քվեաթերթիկ
- ▶ Եթե Համընդհանուր ընտրացուցակում ընտրողի տվյալները չեն գտնվում, ցուցմունք տվեք ընտրողին դիմել վերջին գրանցողին՝ նրա տվյալները վերստուգելու համար (նշված գրանցողը ընտրողի տվյալները ստուգում է Համընդհանուր ընտրացուցակում այբբենական կարգով դասավորված ցուցակներից հետո մտցված ընտրողների ցուցակում, «Հաշվառման հասցեից հանված է» գրությամբ (այդպիսինի գոյության դեպքում))
- ▶ Եթե ընտրական տեղամաս ներկայացավ ընտրող, որին համընդհանուր ցուցակում տրվել է «Գտնվում է արտասահմանում» կարգավիճակը, նշված ընտրողը քվեարկությանը մասնակցում է ընդհանուր կարգով (*Ընտրական Օրենսգիրք՝ Հոդված 65, 184,9¹⁾*)

Ի նկատի ունեցեք!

- ▶ 22 Խորհուրդ է տրվում գրանցողը 10:00, 12:00, 15:00, 17:00 և 19:00 ժամերին, առանց խոչընդոտելու քվեարկության գործընթացը, վերահաշվի ցուցակներում ընտրողների ստորագրությունները և իր կողմից տրված քվեաթերթիկների թվաքանակը (նախագահին փոխանցած վնասված քվեաթերթիկների հաշվառումով): Եթե տվյալների միջև բացահայտվում է տարբերություն, գրանցողը անհապաղ պետք է գրի բացատրագիր, որը կցվում է քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրություններին:
- ▶ Գրանցողի գործառույթը փոխանցելու դեպքում, գրանցողը պարտավոր է վերահաշվել ցուցակներում ընտրողների ստորագրությունները և իր կողմից փոխանցված վնասված քվեաթերթիկների թվաքանակը (նախագահին փոխանցած վնասված քվեաթերթիկների հաշվառումով) և արդյունքների մասին տեղեկացնի

Շրջիկ քվեատուփը ուղեկցող հանձնաժողովի անդամի գործառույթները

(Հոդված 66)

Ուշադրություն !

Շրջիկ քվեատուփի միջոցով քվեարկության ընթացակարգը սկսվում է քվեարկության օրվա ժամը 9-ին և ավարտվում է ժամը 19-ին

- ▶ Քվեարկության օրվա ժամը 9-ից տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը պետք է փոխանցի.
  - ✓ Շրջիկ քվեատուփի ցուցակը
  - ✓ Ընտրողներին գրանցողի կողմից ստորագրված և գրանցողի կնիքով վկայագրված անհրաժեշտ թվաքանակով ընտրական քվեաթերթիկներ
  - ✓ Հատուկ ծրարներ
  - ✓ Ձմռած շրջիկ քվեատուփ, որի մեջ տեղադրված պետք է լինի ստուգողական թերթը
- ▶ Ընտրողի մոտ գնալիս խնդրեք նրան ներկայացնելու.
  - ✓ Վրաստանի քաղաքացու Անձնական վկայական/ID քարտ կամ Վրաստանի քաղաքացու Անձնագիր
  - ✓ Բռնի տեղաշարժված անձի դեպքում՝ Տարհանվածի վկայական՝ Վրաստանի քաղաքացու Անձնական վկայականի/ID քարտի կամ Անձնագրի հետ միասին
- ▶ Համեմատեք ընտրողի Անձնական համարը շրջիկ քվեատուփի ցուցակում գոյություն ունեցող անձնական համարի հետ
- ▶ Շրջիկ քվեատուփի ցուցակում ձեր ստորագրությամբ հաստատեք ընտրական քվեաթերթիկ(ներ) տալը
- ▶ Խնդրեք ընտրողին, շրջիկ քվեատուփի ցուցակում իր ազգանվան երկայնքով ստորագրությամբ հաստատի ընտրական քվեաթերթիկ(ներ) ստանալը
- ▶ Փոխանցեք ընտրողին գրանցողի ստորագրությամբ և գրանցողի կնիքով վկայագրված ընտրական քվեաթերթիկ(ները)
- ▶ Ընտրողի կողմից քվեաթերթիկ(ները) լրացնելուց հետո, փոխանցեք նրան հատուկ ծրարը և մատնացույց արեք դրանում տեղավորի ծավաճ ընտրական քվեաթերթիկ(ները):
- ▶ Խնդրեք ընտրողին տեղադրի հատուկ ծրարը շրջիկ քվեատուփում
- ▶ Քվեարկության ավարտումից հետո շրջիկ քվեատուփի ճեղքը զմուռեք այնպես, որ անհնար լինի առանց զմուռը վնասելու այն բացել

- ▶ Քվեարկության ժամը 20-ից ոչ ուշ շրջիկ քվեատուփը վերադարձրեք ընտրական տեղամաս
- ▶ Քվեարկության շենք վերադառնալուց հետո, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քարտուղարին փոխանցեք չօգտագործված քվեաթերթիկները և հատուկ ծրարները, սպասեք տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի հետագա ցուցմունքներին

Ուշադրություն!

- ▶ Եթե խախտվի շրջիկ քվեատուփի գմուռսի ամբողջականությունը, դրա մասին անհապաղ տեղեկացրեք տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին: Կազմեք համապատասխան արձանագրություն (նշեք պատճառը) և ստորագրեք ուղեկցող անձանց հետ միասին: Սպասեք հանձնաժողովի նախագահի հետագա ցուցմունքներին
- ▶ Շրջիկ քվեատուփի միջոցով քվեարկության մասնակցողների նկատմամբ չի կիրառվում դրոշմակնքում
- ▶ Ֆիզիկական վիճակ ունեցող ընտրողի կողմից շրջիկ քվեատուփի միջոցով ձայն տալու դեպքում, շրջիկ քվեատուփի ցուցակի «Ընտրողի ստորագրություն» սյունակում արեք գրություն «Ֆիզիկական վիճակ» և հաստատեք անձնական ստորագրությամբ

Քվեատուփը և հատուկ ծրարները հսկող հանձնաժողովի անդամի գործառույթները

(Հոդված 65)

- ▶ Մշտապես պետք է գտնվեք քվեատուփի մոտ
- ▶ Պետք է վերահսկեք քվեատուփը և հատուկ ծրարները
- ▶ Փակ պետք է ունենաք քվեատուփի հատուկ ծրարները գցելու ճեղքը
- ▶ Գաղտնի քվեախցիկից ընտրողի դուրս գալուց հետո, պետք է նրան մատնացույց անեք առանձին դրված սեղանից անկախորեն վերցնի մեկ հատուկ ծրար և դրանում տեղադրի ծալած ընտրական քվեաթերթիկ(ներ)ը
- ▶ Այն բանից հետո, երբ կհամոզվեք, որ ընտրողը ձեռքին միայն մեկ ծրար ունի, պետք է բացեք քվեատուփի ճեղքը և մատնացույց անեք հատուկ ծրարը տեղադրի քվեատուփում
- ▶ Խնդրեք ընտրողին թողնել ընտրական տեղամասը

Ուշադրություն

- ▶ Միայն ընտրողն իրավունք ունի, ընտրական քվեաթերթիկ(ներ)ը տեղավորել հատուկ ծրարում, բացառություն է ֆիզիկական վիճակ ունեցող ընտրողը, որի փոխարեն, նրա ներկայությամբ, քվեաթերթիկ(ներ)ը հատուկ ծրարում տեղադրում և այնուհետև քվեատուփի մեջ է գցում նրա կողմից ընտրված անձը, ով օգնում է նրան քվեախցիկում ընտրական քվեաթերթիկը (քվեաթերթիկները) լրացնելու մեջ:
- ▶ Չի կարելի քվեատուփին միաժամանակ մեկից ավելի ընտրողի մոտենալ
- ▶ Ընտրական հանձնաժողովի անդամն իրավունք չունի բացելու լրացված ընտրական քվեաթերթիկ(ներ)ը
- ▶ Իրավունք ունեք, ընտրողի կողմից մինչև հատուկ ծրարում քվեաթերթիկ(ներ)ի տեղադրումը, պահանջեք՝ ցույց տա, որ իր ձեռքում ունի համապատասխան քանակության ընտրական քվեաթերթիկ(ներ) և մեկ ծրար: Ընտրողը պարտավոր է կատարել այս պահանջը

